

www.kfar.org.il

אפריל 2007

בכפר

עיתון המועצה המקומית כפר שמריהו

כפר שמריהו חוגג 70 שנה להיווסדו

מתרצ"ז 1937 לתשס"ז 2007

לזכרם של הנופלים במערכות
ישראל ש"אהבת הארץ" הייתה
אהבתם המשותפת.

שלום (הרברט) אוברלנדר

הנס בייט

פטר עזרא האזה

רפאל נתן

בצלאל (צלי) קדרי

יוחנן שטראוס

אהרון (ארנו) שירן

משה הימלפרב

אהרון רוני ביצ'ר

יורם פורטנוב

נחום רומן

אילן בנין

דן גילת

יוסף (יוסי, ג'ו) גרסיאני

שאול (שוליק) מילר

ירון (מיקו) שלו-המבורגר

יהי זכרם ברוך

ברכת ראש המועצה לכבוד ערב יום העצמאות תשס"ז

תושבי כפר שמריהו היקרים,

מדינת ישראל חוגגת חמישים ותשע שנים להקמתה וכפר שמריהו שבעים להיווסדו. בשם תושבי הכפר 2007 אני מבקש להודות למשפחות המייסדים, אשר בשנת 1937 בחרו להקים את הישוב במקום ובתרבות, שמעניקים לנו את החוויה הנהדרת של חיי קהילה עשירים טובלים ברוך.

בקיץ שחלף, בעת המלחמה בלבנון, נאלצו רבים מתושבי גבול הצפון לנטוש את בתיהם ואחרים ישבו במקלטים ימים ארוכים. אנו, תושבי כפר שמריהו, כמו רשויות מקומיות אחרות ואזרחים רחבי לב, נרתמנו לסייע. רוח הסולידאריות וההירתמות האישית והקולקטיבית חיזקה אותנו כפרטים וכקהילה. המלחמה האחרונה, בצד העימות המתמשך ברצועת עזה וביהודה ושומרון, הרחיבו את משפחת השכול, ומשפחות רבות איבדו את יקיריהן.

בשם תושבי כפר שמריהו, אני שולח תנחומים למשפחות השכולות, ששכלו את יקירן מאז תחילת המאבק על הקמת המדינה, נאחל החלמה שלמה לפצועים, ומיחילים לשיבת חיליני השבויים במהרה לחיק משפחותיהם.

השנה החלטנו להעצים את הטבע ולפצות על הזנחה רבת שנים נוכח תנופת הבינוי והתחדשות הבתים בכפר: שתלנו והטמנו למעלה משלושים אלף פקעות ושיתלים של פרחי בר, המאפיינים את רכס הכורכר עליו ממוקם הכפר, וזרענו מגוון רחב של פרחי בר. רבים כבר פורחים ואחרים יצבעו את השטחים הפתוחים בחורף הבא.

בית ראשונים, ביתם של ראש המועצה הראשון מר יוסטין קלימן ורעייתו לילי, שנתרם לשימור וכיבוד מעשי המייסדים, שוחזר ועתיד להיפתח לקהל הרחב ביום העצמאות, ללמידה ולהכרת המורשת היישובית והעשייה הציונית.

בשם חברי המועצה המקומית ועובדיה, שלוחה ברכת חג עצמאות שמח לתושבים ולכל בית ישראל.

שלכם,
דרור אלוני
ראש המועצה המקומית
כפר שמריהו

בכפר

עיתון המועצה המקומית כפר שמריהו

עורכת: מיכל פוני

דוא"ל: michalponey@bezeqint.net

צילומים: מאיר פרוינדליך, ארית איתני

חומר לעיתון נא להעביר למשרדי המועצה

פקס: 09-9505385

או קרן היסוד 13, מקוד 46910

אתר אינטרנט: www.Kfar.org.il

דואר אלקטרוני: lishka@kfar.org.il

ראש המועצה, דרור אלוני, מעניק את אות המתנדב לשנת 2007 לחיה ארד ולהבה פרוינדליך, תושבות הכפר

תמי רכטר מציגה תערוכת ציורים במהלך חודש מאי, במרכז וייל לקהילה ותרבות

ברכות

- רנה ויוקי גניגר להולדת הנכדה
- ירון ואוריאנה גניגר להולדת הבת
- טלי וחגי צדר לנשואי הבן אייל
- אריאלה ועמי גניגר להולדת הנכד
- לידיה לוין טאוסיה להולדת הנכד
- יונית קרייזמן וטל ברש (טאוסיה) להולדת הבן עדי
- רות טאוסיה להולדת הבן
- גליה ואודי דור להולדת הבת
- קרן ורון ברקה להולדת הבן
- אריה ושלווה אביר להולדת הנכד
- אילנה ויאיר המבורגר לנישואי הבת דידי
- יואב ונורית מנור לנישואי הבן עידו

פרדה מעובדים ותיקים

בתחילת ינואר נפרדנו מחמישה עובדים ותיקים: יורם זילברברך, עליזה זילברברך, התי אלוני, מרים ברכר ושרה דדוש. העובדים פרשו במסגרת הסדר פרישה, בהסכמת משרד האוצר, משרד הפנים, המועצה המקומית, ההסתדרות וכמובן העובדים. מדובר בעובדים ותיקים, שתרומתם לעבודת המועצה הייתה רבה, אך בשל שכר חריג, שהמועצה שילמה להם לאורך שנים, לא ניתן היה להמשיך ולהעסיקם באותם התנאים. עזיבת מקום עבודה אינה קלה ומלווה בתחושות לא נוחות, שכן במהלך השנים ביצעו את עבודתם בנאמנות רבה ובאחריות.

אין להאשים את העובדים בקבלת דבר שלא כדיון, שכן כל מה שקיבלו ניתן על ידי המועצה באופן גלוי ומוסדר. מי שאחראי לחריגות השכר הינה המועצה והיא גם זו שלקחה על עצמה להסדיר את הליקויים ולאפשר לעובדים לפרוש בתנאים מועדפים. בשם המועצה המקומית ותושבי כפר שמריהו, אני מבקש להודות מקרב לב לעובדים שפרשו, ולאחל להם הצלחה בכל דרך שיבחרו.

דרור אלוני

באולם הספורט מרכז וייל	עצרת יום הזיכרון לשואה ולגבורה בהשתתפות תלמידי בית הספר המשותף לכפר שמריהו ולחוף השרון	19:00	15.4.07 יום א' כז בניסן תשס"ז
ברחבת האנדרטה רח' הנוטע	עצרת זיכרון מרכזית לחללי מערכות ישראל ונפגעי הטרור	19:58	22.4.07 יום א' ד באייר תשס"ז
באודיטוריום וייל	ערב שירי לוחמים בהשתתפות חבורת הזמר יתקיים בערב יום הזיכרון הכניסה עם הזמנות אותן ניתן לקבל ללא תשלום במשרדי המועצה ובקופת האודיטוריום	21:00	22.4.07 יום א' ד באייר תשס"ז
ברחבת ביה"ס	טכס יום הזיכרון לחללי מערכות ישראל ונפגעי הטרור בהשתתפות תלמידי בית הספר המשותף	10:20	23.4.07 יום ב' ה באייר תשס"ז
בחלקה הצבאית בבית העלמין בכפר שמריהו ובבתי העלמין הצבאיים	טכסי זיכרון לבני כפר שמריהו, שנפלו במערכות ישראל	11:00	23.4.07 יום ב' ה באייר תשס"ז
במגרש הצמוד לבי"ס	מסיבת עצמאות משותפת לכפר שמריהו ולרשפון לשנת ה-59 למדינת ישראל הפנינה, אטרקציות וזיקוקי דינור	20:15	23.4.07 יום ב' ה באייר תשס"ז
בבית ראשונים רח' הזורע 24	חנוכת בית ראשונים נאוה ודרור אלוני מתכבדים להזמין אתכם לקבלת פנים חגיגית וחנוכת בית ראשונים	17:30	24.4.07 יום ג' ו באייר תשס"ז

כפר שמריהו חוגג 77 שנה

מתרצ"ז 1937 - לתשס"ז 2007

בתים בדרך הגנים - מבט מבית לוין

דרך ארוכה מישוב חקלאי קטן וחבורת מייסדים חרוצה, ערכית וחזרת אידיאל ציוני. ראוי לציין ולהזכיר לדור הצעיר, כי בהמשך דרכם של המייסדים יש סממן של קיום ונצחיות החזון הציוני, של הקמת בית לאומי לעם היהודי בארצו-מולדתו, תוך גילוי חריצות, נחישות, דייקנות ואנושיות.

המייסדים - צעירים, ציונים ומשכילים מקהילת גרמניה, לא בחלו בעבודת כפיים קשה, קיימו אורח חיים שיתופי וצנוע, קיימו חיי תרבות ודאגו לטפח את השטחים הציבוריים כמו את חצרם הפרטי. פרנסי היישוב, לדורותיהם, המשיכו במסורת זו ופעלו לטיפוח חזות הכפר ולחיי קהילה תוססים.

בחלוף השנים, איכות החיים בכפר, הקרבה לעיר הגדולה, תחושת הביטחון ורמת חינוך טובה, שינו את אופי היישוב והפכוהו לאחד היישובים המבוקשים למגורים. תושבים חדשים התווספו, ולמרות השונות, המשיכה הקהילה לשמר את אופיו של היישוב ולטפח ערכים קהילתיים וסולידאריות חברתית.

בשנה האחרונה הלכו לעולמם כמה מאחרוני המייסדים. לכבודם ולזכר מעשיהם הטובים, החליטה המועצה המקומית להנציח את פועלם וללמד את הדורות הבאים על דרכם ואורח חייהם, על ידי שחזור ביתם של לילי ויוסטין קלימן, שתרמוהו למטרה זו. בית ראשונים, שנמצא ברחוב הזורע 24, יפתח ביום העצמאות.

בני המייסדים, שבחרו להמשיך ולהעמיד דורות בכפר שמריהו, לוקחים חלק פעיל בשמירת אופיו של היישוב והרדים לצביון הכפרי ולחיי התרבות והקהילה. ברם, יש הבנה מלאה לקדמה ופתיחות לחדשנות. קהילת כפר שמריהו 2007 הינה קהילה פעילה, התורמת בדרכים שונות לתרבות, לחברה, לחינוך ולמעוטי יכולת. אין ספק שאנו גרים ביישוב שכיף, נעים וראוי להשתייך אליו.

ט"ו בשבט, ילדי הגנים בכפר נוטעים עצים

ילדי הכפר ביום ספורט

פורים 2007

1937 "כפר שמריהו" - ישוב חדש בשרון הדרומי על שם "שמריהו לוין", הנחת היסודות ונטיעת העצים הראשונים בנקודת ההתיישבות הראשונה מיסודה של רסקו, חברה להתיישבות חקלאית ועירונית מטעם המחלקה הגרמנית שליד הסוכנות, הוחגו ברוב פאר, בהשתתפות הנציב העליון, באי-כוח היישוב, המתיישבים ואורחים מוזמנים רבים.

הכניסה לכפר - 1937

הבתים הראשונים ברחוב החורש - 1937

כפר שמריהו חוגג 70 שנה

המחלבה 1940

מערות עתיקות בכפר

גב' קרי וייל ז"ל (מימין) וגב' אילזה קאפ ז"ל אשר תרמו לכפר את מגרשיהן בשווי 4- מליון דולר להקמת מרכז וייל

תהלוכת יום העצמאות בכפר בשנות החמישים

כפר שמריהו חונכת את בריכת השחייה שלה

סיפורו של שמריהו לוי

"שמריהו לוי" חוזר לכפר

מעטים זוכרים את מסע הפסל של שמריהו לוי עד הגיעו לכפר, בשנת 1997 ביקרו פבי ואלכס סופרון במוזיאון המדע ליד הטכניון וגילו שם, להפתעתם, פסל של שמריהו לוי, שעל שמו נקרא הכפר. מיד חשבו שכדאי להעתיק את הפסל ולהעמידו בבית לוי בכפר שמריהו.

מסתבר שפרט לציור פחם של שמריהו לוי, הנמצא במועצה, אין לכפר מזכרת אחרת מדמותו, לאחר שהמוזיאון למדע נתן את אישורו להעתקת הפסל ועם קבלת תקציב לשכפולו, הגיע צלמו היצוק בברונזה של לוי אל בית לוי.

לקט מתוך גיליונות "בכפר" היו אמנים

סוכריות - יוק

למורת רוחם של תושבי הכפר, התקבלה לאחרונה החלטה בהנהלת בית הכנסת בכפר, לפיה אין לזרוק סוכריות על חתני בר מצווה. החלטה נמקה בכך שהמנהג, שמקורו לא ידוע, אינו עולה בקנה אחד עם הרוח היהודית, וכי הסוכריות פוגעות בקהל ובילד ומלכלכות את השטיח.....

פסנתר מחפש חתול

האם אתה מתגעגע ללחנים לעיתים לפסנתר שעומד נזוף בפניה ומשמש מסתור לחתול? ואולי לסטרדיבריוס שמעלה אבק בבידעם? ומדוע שלא נפגש פעם בשבוע בבית וייל ונגן להנאתנו? לא חובה להיות מקצוענים! אם הרעיון נראה לכם צלצלו לחני אשד.

הדסה תאומים מספרת

יום אחד ניהשתי ללוח המודעות ומצאתי מודעה של מועדון 60+. כבר השם מצא חן בעיני. לא גיל ולא זהב, רוני כל הכבוד, ישר כוח ותודה!

הזיה אופטית

הנס היילברונר יצא ביוני 1961 לטייל בחוצות כפר שמריהו והגיע למסקנה שהנסיגה כביכול של החקלאות בכפר, היא "הזיה אופטית" נכון, כותב היילברונר בעלון "בכפר" שמתרועעים הרבה פחות חמורים בכפר, אך נוסעים יותר טרקטורים וטנדרים, אומנם הרפתות התמעטו, אך אלה שנשארו, גדולות פי כמה. לא קונים את החלב ברפת, אלא אצל חברנו לוי, את הירקות לא אצל השכן, אלא אצל הירקן בטנר.

מצוקה

רבים מלקוחותיו של חיים מהמכולת נכנסו למצוקה מאחר והם אינם יודעים איך קונים מצרכים בחנות. חיים - התושבים לא עומדים בנטל, אנא תתחשב בהם.

1989 - ו.....יש כאלה שיודעים מה הם רוצים להיות כשהיו גדולים

"שלום העורב מקנא. הכלבה והחתולות דווקא חברות טובות. התוכים הם להחלפה. תגידו שם של חיה וסביר להניח שליובל סמואל יש אותה בבית. השאלה מה הוא רוצה להיות כשהיה גדול, היא שאלה רטורית.

הזוכים בחידון הסיום של משחק "מטמון ה-70 שנה של כפר שמריהו" ביוזמתה של תושבת הכפר קרן קוטליצקי, שנערך בהנחיית דן חמיצר שהכריז על 10 הזוכים בערב ט"ו בשבט.

כהן איבן, מילשטיין דב ובן, לרר אורנה, געש יריב ועינת, דנקנר מיכל, אילת מאיר ורחומה, זוכביצקי שרון, רז עינת, מילשטיין ליאור ושרגא ובקר יונתן.

בין עשר הזוכים נערך חידון קצר מתוכם זכו: משפחת אילת ומשפחת דנקנר תודה לבנק לאומי על השי שהוגש לקהל המתנדבים.

בני גוטמן מותיקי הישוב, דור שני, משתף את ילדי ביה"ס בחוויות ילדות

תלמידי בית הספר, במסגרת שיעור חקלאות ומדעים יצאו לראות מקרוב את פריחת הסתונית הפורחת בשביל המערות בדרך למרכז וייל.

בשעה טובה ומוצלחת נחנך המרכז למוסיקה בכפר שמריהו. המרכז הוקם על בסיס הבית ששימש את מרפאת קו"ח כללית ברחוב הזורע, בערב החגיגי הותקנה מזוזה על ידי רב הישוב, הרב דוד הכהן. תלמידי המרכז הופיעו בהרכבים מעניינים ששילבו נגינה בגיטרות תופים ושירה. תודה מיוחדת ליעל לב-ארי שמזה שנים דוחפת לפתיחת המרכז ומעודדת את החניכים והמדריכים כאחד.

קבוצת טאי צ'י קונג פו מתאמנת על הדשא ברחבת בית סניור

ילדי הגנים בכפר נטיעות ט"ו בשבט

ט"ו בשבט - ילדי הגנים בכפר נוטעים עצים.

במסגרת אירועי 70 שנה לכפר שמריהו נערכה חגיגת ט"ו בשבט המסורתית במרכז וייל לתרבות פנאי וספורט. במבואת המרכז נערכה כמדי שנה תערוכת הצילומים של מאיר פרוינדליך, תושב הכפר, בו הוצגו עבודות שצולם במהלך שנת 2006.

את הערב פתחה מקהלת כפר שמריהו בניצוחו של מאיר רסיוק בשלושה שירים. ראש המועצה, דרור אלוני ברך את הנוכחים. הוכרז על הזוכים בחידון "מטמון ה-70 של כפר שמריהו", נערך טקס מסורתי לקבלת התושבים החדשים והוענק אות המתנדב לשנת 2007 לחיה ארד ולזהבה פרוינדליך ותושבות הכפר.

תמונה מתוך התערוכה של מאיר פרוינדליך.

יום האישה הבינלאומי נערך במרכז וייל לתרבות וקהילה, נשים מכפר שמריהו הרצליה והסביבה נהנו מארוחת בוקר והרצאה בנושא סוד הקסם הזוגי בהנחיית עמוס וצפי צור.

את האירוע הפיקה יו"ר סניף ויצ"ו כפר שמריהו, אילנה נוריאל בעזרתם המסורה של בנות ויצ"ו. תודות לשלומית יונגר מנהלת סניף וצוותה מבנק הפועלים, לחברת "לוריאל", לאה שנירר מ"פילאטיס פיתוח", מתן מ"פולי קפה", גל מ"מאורו", טימור, פנינה רבינוביץ וצוות מרכז וייל ולכל העושים במלאכה.

חוויות ומורשת

תושבי כפר שמריהו מספרים על הכפר

מי עשה סקי בכפר שמריהו? מתי נוצרו פקקי התנועה הראשונים? ולמי ערכו קבלת פנים רשמית בנגריה? עמנואל מאור מספר זכרונות מ-70 שנות קיומו של היישוב / עמנואל מאור

חויית שלג חד פעמית

פעם אחת במשך 70 שנות קיומו של כפר שמריהו ירד שלג של ממש: זה היה בראשית פברואר 1950. השלג נערם על הקרקע במשך כמעט חודש. מנדלסון, עולה מנורווגיה, ניצל את ההזדמנות כדי לאוורר את מגלשי הסקי שלו, וניסה לגלוש ברחובות הכפר. שאר התושבים הסתפקו במשחק בכדורי שלג ובבניית בובות שלג.

סרטי קיץ: הקולנוע בגן ליון

במשך שנות החמישים והשישים, אחד ממוקדי הביילוי בכפר היה "קולנוע הקיץ". היום אנחנו כבר נהנים מהקרנות "טרום בכורה" באולם היפה של בית וייל ובטכנולוגיה חדשנית. בימים ההם הוקנו הסרטים בגן ליון, בשטח שבין בית ליון לבית הכנסת. אלה היו סרטים ישנים בדרך כלל, בשחור לבן וברוחב 16 מ"מ. לעתים קרובות הם היו נקרעים באמצע ההקרנה. התרגום גולגל ידנית בנפרד, ולכן לא תמיד הופיע בצמוד לתמונה המתאימה. למרות כל זאת, ההקרנות האלה היו באותם ימים ביילוי פופולרי עד מאוד.

אורחים של כבוד: ביקורי אח"מים

בשנת 1938 התרגשו תושבי הכפר לקראת ביקורו של נשיא ההסתדרות הציונית ד"ר חיים וייצמן. אבל ביישוב הצעיר עוד לא היה אולם אירוח, וקבלת הפנים החגיגית נערכה בנגריה של משפחת ויסברון.

דוד בן גוריון ביקר בכפר בחגיגות חצי היובל ב-1962. אז נערכה קבלת הפנים בגן ליון. בין האישים הבולטים שביקרו בכפר בשנים הראשונות היו ד"ר נחום גולדמן, משה שרת, יצחק בן צבי, מנחם אוסישקין, יצחק גרינבאום, הנציב העליון הבריטי סר ארתור וואקופ ואחרים.

תולדות בית העם

בית שמריהו ליון נועד לשמש כבית העם וכמרכז התרבות של כפר שמריהו. התקציב להקמת הבניין היה 3,000 לא"י. שלוש מהסכום נתרם על-ידי משפחת זיו-מרקס מלונדון. עוד אלף הועברו מהנציב העליון, סר ארתור וואקופ, להקמת גן ליון.

לצורך בחירת האדריכל התקיימה תחרות פומבית על התכנון. את הפרס הראשון בסך 25 לירות א"י קטף האדריכל א. שרון. במקום השני זכו האדריכלים ויינרב ומנספלד מחיפה - וקיבלו פרס של 20 לירות. על רקע מאורעות התקופה, נבנה הבניין כולו מבטון מלא, כדי שיהיה מוגן מיריות הטורקיסטים הערבים.

בקיץ 38, לקראת הקמתו, פורסם בעיתון "הארץ" שהבית "ירכז בתוכו את העבודה התרבותית, יכיל כמה חדרים שיהיו כעין בית נכאת (Museum) לעיזבונו (Nachlass) של ד"ר שמריהו ליון, ועוד שני חדרים יקצו לעסקנים ציונים ותיקים, לשם מרגוע בימי החופש".

אבל לא כל המטרות האלה התגשמו. חלק מהתוכניות השתבשו בעיקר כתוצאה מפרוץ מלחמת העולם השנייה. במשך שנים רבות התקיימו בבית שמריהו ליון אסיפות תושבים, קונצרטים, ונשפי פורים. בתקופות שונות פעלו שם בית כנסת,

באותם ימים, מי שהדליק סיגריה בבית קפה חשוך או על הכביש הסתכן בקבלת רפורט משוטרי בריטי.

מבצעים בפרדס: קליטת המעפילים

שתי תקופות של עלייה בלתי חוקית פקדו את חופי השרון בין אזור ג' ושפיים. עד פרוץ המלחמה ב-1939, הצליחו אנשי ההגנה להעביר את המעפילים לחוף מבטחים בלי לחץ כבד מצד הבריטים. תחנות המשטרה היו עדיין קטנות, ובדרך כלל שוכנעו השוטרים להעלים עין לאחר שכובדו במספר בקבוקי ויסקי. בתקופה זו סיפרו על אשה שהורדה מספינה, ושאלתה הראשונה היתה: "האם יש כאן מצחצח נעליים?"

בתום מלחמת העולם השנייה, בשנים 1945-47 חודשה העלייה הבלתי חוקית ביתר שאת, אבל גם המבצעים הפכו למסוכנים יותר. הבריטים הקימו בינתיים את תחנות המשטרה הגדולות ("הטייגרס") לאורך החוף, ואוניות המלחמה שלהם סיירו לאורך החופים. חלק מספינות המעפילים אכן נתפסו, והעולים נשלחו למעצר בעתלית - או שהועברו למחנות בקפריסין.

העולים שהצליחו להגיע לחוף מבלי שהתגלו, הוחבאו בפרדסי הכפר. שם סיפר אותם הספר של הכפר, מקס גרסטלה, והם הולבשו בבגדי חאקי כדי שייראו ישראלים. לאחר מכן ליוונו אותם בקבוצות קטנות דרך השדות והפרדסים לפנים הארץ, ליישובים המרוחקים מאזור החוף.

תוצרת חקלאית בימי הצנע

בתקופת מלחמת העולם השנייה הורגש מחסור במוצרי יסוד כמו סוכר, קפה, אורז ותפוחי אדמה. אבל תקופת משטר הצנע, שהתחילה אחרי קום המדינה ונמשכה בשנות החמישים, היתה קשה הרבה יותר: מלבד המחסור במוצרי מזון, היה גם מחסור בבדים, בגדים, ריהוט, מכשירי חשמל וכדומה. כל המוצרים נמכרו בהקצבה, ולכל תושב חולקו "נקודות" לרכישת הכמות שנקבעה. מצבם של תושבי כפר שמריהו שגידלו ירקות, עופות ובקר היה טוב יחסית: המוצרים שחולקו בערים בדוחק - למשל, שתי ביצים בשבוע לנפש - לא חסרו לתושבי הכפר.

משחקי קלפים לתוך הלילה: קפה הרמן

קפה הרמן היה "מוסד" בכפר. עוד לפני השלמת בניית הבתים הראשונים, למשפחת הרמן היו באזור ג' חנות מכולת ובית קפה. עם תחילת ההתיישבות בכפר שמריהו, עברה לשם גם משפחת הרמן יחד עם המכולת. החנות שירתה את המתיישבים החדשים, והרחיבה את הקהל שלה ככל שהאזור התפתח. עם הרחבת הכפר ותחילת הבנייה בהרצליה פיתוח, החל הרמן לספק מוצרים לתושבי הסביבה בעגלה הרתומה לחמור. ברבות הימים עייפה המשפחה מן המכולת והחליטה לפתוח בית קפה בגינת ביתה. זה היה חידוש גדול: בית קפה בגינה בכפר שמריהו. ההצלחה היתה גדולה. הקפה והעוגות הטובות הפכו לשם דבר בכל הסביבה ומשכו קהל גם מתל אביב. בערבי הקיץ החמים נהגו לישחק שם קלפים עד לשעות המאוחרות. פקקי התנועה הראשונים ביציאה מהכפר נוצרו אז, לקראת חצות, בשעת סגירת בית הקפה.

על ההיסטוריה של כפר שמריהו נכתבו כבר אלבומים וספרים. אבל עבורי, השנים של הקמת היישוב זורות בזכרונות ילדותי. זכיתי לחוות את הבנייה וההגנה בשנים הראשונות ואת התפתחות המוסדות וחיי התרבות בהמשך. על כך אספר כאן.

עובדים ושומרים: העליה על הקרקע

בשנים הראשונות, 1937-38, כפר שמריהו עוד נקרא "רסקו", על שם החברה המיישבת. המייסדים התגוררו בשכונה שנקראה אז אזור ג' והיום הרצליה ב'. מדי בוקר יצאו משם לעבודה במשקים, בלול ובבניית הבתים, ובשעות הערב חזרו לאזור ג'. מלבד העבודה, עסקו התושבים בשמירה. הכפר היה אמנם מוקף בגדר, אבל סביבו שכנו שבטים בדואים, שניסו שוב ושוב לפרוץ ולגנוב מכל הבא ליד. הורינו גירשו אותם עם מקלות. אך כשהצליחו לסלק אותם במערב - חזרו הגנבים מצפון, וכשגירשו אותם שם - הם שבו ממערב. זו היתה תקופה של מלחמה מתמדת במכת הגניבות.

הגניבות לא היו הדאגה היחידה. הימים היו ימי המאורעות. מחבלים ערבים הניחו מוקשים בדרכי העפר בהם נעו כלי הרכב המעטים שהיו באזור (כביש החוף יפתח רק 15 שנים מאוחר יותר).

בוקר אחד שמענו פיצוץ אדיר: ערבי שרכב לתומו על חמור עלה על מוקש שהיה מיועד לרכב יהודי ועלה עם חמורו השמיימה. במקרה אחר, נפגעה ממוקש משאית שהובילה ירקות מכפר שמריהו. הרכב נפגע, אבל הנהג נפצע קל וניצל בנס.

כביש מנותק: החורף הקשה של 1938

השטח שעליו ניצב היום קניון שבעת הכוכבים בהרצליה היה אז כולו ביצה: "הבסה". בחורף הראשון של הכפר הבסה עלתה על גדותיה. בכביש הבטון היחיד שחיבר את כפר שמריהו להרצליה נפער בור. הכפר נותר מנותק.

בעקבות מזג האוויר הסוער נפצעה צעירה משפיים: היא יצאה מחדר האוכל עם מגש כוסות בידיה, אך הרוח הפילה אותה. היא נפצעה משברי הכוסות ונזקקה לתפרים.

ד"ר א. מילר, שהיה הרופא של כפר שמריהו, אזור ג', רישפון ושפיים, נקרא לטפל בה, אך הוא נדרש לעזרתו של רופא נוסף. ד"ר מילר הזעיק את ד"ר יחזקאל ויינשנק מהרצליה. ויינשנק, גינקולוג במקצועו, היה מהבודדים שהחזיקו רכב פרטי. אבל איך מגיעים לשפיים כאשר הכביש חסום? הרופא הגיע במכוניתו עד לשפת הבור בכביש.

מן העבר השני המתין לו טנדר של נוסרים. מספר בחורים חצו את הקטע המוצף במים ונשאו את הרופא אל הטנדר. משם נסעו לאסוף את ד"ר מילר מכפר שמריהו, בדרך לשפיים. שני הרופאים טיפלו באשה הפצועה והמקרה הסתיים בשלום.

לילות של האפלה: 1939-45

בתקופת מלחמת העולם השנייה, הקפידו בלילות על חשיכה מוחלטת בחוץ. חלונות הבתים כוסו בוילונות שחורים. את הדלתות מותר היה לפתוח רק אחרי שמכבים את האור בבית - הכל מחשש שמטוסי האויב האיטלקים שאיימו לתקוף את תל-אביב יבחינו בבתיים.

תושבי כפר שמריהו למספריהם הכפר

בית ראשונים (בית משפחת קלימן)

גני ילדים, ספריה, תחנת הג"א ועוד. לפני מספר שנים שונה היעוד של הבניין וכיום הוא משמש בעיקר את משרדי המועצה המקומית של הכפר. קודם לכן שכנו המשרדים במבנה שהיה בעבר תחנת נוטרים.

גלגוליו של בית הנוער

כאשר נוסד סניף "הנוער העובד" בכפר בסוף שנת 1944 התעוררה מיד השאלה היכן יתקיימו הפעולות. הוועד, שעמד בראש הכפר לפני הקמת המועצה, הקציב שטח להקמת בית נוער, סמוך לגן הילדים ברחוב קרן היסוד מול בית לוי.

עלות הקמת הבניית הייתה 500 לא"י. הכסף גוייס בעזרת מכירת לבנים לתושבים. כל לבנה נמכרה בחצי לירה. כך נאספה מחצית הסכום, ואת היתר תרם המרכז החקלאי. הבית נפתח בשנת 1945. ראש הוועד, מר חיים הרמן, נשא דברים באירוע חנוכת הבית. אי אפשר היה שלא לחייך כשבדברי הברכה, אמר בעברית במבטא יקי: "זללנו לכם את הדרך..." הבניין שימש את תנועת הנוער העובד עד אמצע שנות החמישים. לאחר מכן הוא שימש כסניף הדואר של הכפר, והיום הוא משמש כבית ויצ"ו על-שם עליזה מילשטיין ז"ל.

תפילות במחן המספוא: תולדות בית הכנסת

בשנתיים הראשונות להיווסדו של הכפר נערכו תפילות שבת בבית משפחת היום-לוי. ביום הכיפורים התקיימו התפילות במבנה הרפת של משפחת פלדקן, שעדיין לא אוכלס בפרות. בהמשך, בשנים 40-1939, התפללו התושבים בגראג' של בית מנדלסון בשבתות, ובחגים התכנסו במחן המספוא של האגודה החקלאית. לאחר מכן פעל בית הכנסת במשך שנים בבית לוי. בשבתות התפללו באולם הקטן למטה, ובחגים השתמשו באולם שבקומה השנייה. ב-1968 השתכן בית הכנסת בביתו הקבוע, בהיכל הבנים לזכר בני הכפר שנפלו במערכות ישראל.

מזכרות לדורות הבאים: בית ראשונים

תולדות כפר שמריהו סופרו בעבר בחוברות שנערכו בחגיגות חצי היובל ובחגיגות ה-40 לכפר. באירועי ה-50 וה-60 פורסמו עוד ספרים על ההיסטוריה של המקום, וב-2003 יצא לאור ספר נוסף, "סיפורו של כפר".

השנה, במלאת 70 לכפר שמריהו, ייפתח בו "בית ראשונים", שבו יוצגו תולדות היישוב ומורשתו בתמונות, תעודות וסרטים. הבית הוקם על מגרש שנתרם על-ידי משפחת קלימן - שהיתה ממייסדי היישוב ומשפחתו של ראש המועצה הראשון. במתחם ניתן לראות את בית המגורים המקורי שנבנה בשנת 1937, לצד הרפת ובית האימון בו גידלו אפרוחים. אני מאמין שהבית יהפוך למקום לעלייה לרגל של הדורות הבאים, כאתר שינציח את התפתחותו של כפר שמריהו בשבעים השנים הראשונות.

משפחת האזה

קורט האזה הגיע לכפר שמריהו ביולי 1937, עם הוריו אדולף וגרטה האזה והוא בן ארבע עשר שנים, יחד עם שני אחיו. עזרא ז"ל וחנן. בתחילה גרו בהרצלייה ג' עד שעברו לכפר. הוא ואחיו נרתמו לעשייה במשק, הצורך היה הכרחי, ההורים נזקקו לעזרה במשק ולהמשיך ללמוד לא היה אפשרי.

למרים נישא ב-1953, מרים עבדה בקייטנה אצל השכנים, המשק היה מעורב וצנוע, היה לול קטן והכשרנו שטח לירקות. בהתחלה גדלנו מה שהמדריך אמר (קורט מחייך ואומר) לא שהמדריך ידע או הבין בגידול יותר מאתנו. פרה קנינו אחרי ארבע שנים. בהמשך הזמן הלול גדל לפרה התוספו פרות חולבות, מפקירות וכמה עגלים.

הלול היה הענף העיקרי שחוסל לפני כ-8 שנים. פרדס היה מעבר לפסי הרכבת.

בתחילת דרכנו היה המשק משותף עם האח חנן ובהמשך נפרדו דרכנו כשהילדים של חנן סיימו את הצבא ורצו להקים משתלה. במלחמת העצמאות התגייסו חנן וקורט ופטר (עזרא) נשאר לעזור להוריו במשק. בערב של 21.2.1949 ירד פטר לרפת כדי לחלוב את הפרות כאשר הבחין שמישהו "טיפל" במנעול, נייער בו החשד והוא הלך להזעיק עזרה בתחנת הנוטרים. מסרו לו תת מקלע "סטן" ורימון יד. עזרא (פטר) חזר וירד לרפת יחד עם אחיו קורט שהיה בחופשה קצרה מהצבא. השוודים הערבים ארבו להם ברפת וירו בהם. פטר (עזרא) נהרג במקום וקורט נפצע קשה, אך השיב אש וזרק רימון. פטר (עזרא) הובא למנוחות בחלקה הצבאית בהרצלייה.

החיים בכפר היו עניין לא קל, רחוקים מהעיר, כדי להגיע לתל אביב, היינו צריכים לעבור דרך פתח תקווה.

חיי התרבות בכפר לא היו מגוונים כמו היום, אך התקיימו הרצאות, חוג לדרמה. נערכו חגיגות פורים שהתקיימו במחן התערובת ברחוב הזורע פינת ראשונים, מה שמזכר היום כמרכז המסחרי בכפר. ישבנו על התערובת וחגגנו. כמובן החגיגה התקיימה בנוכחות כל תושבי הכפר.

שיתוף ועזרה הדדית היה חוק בל יעבור וכשהבעל יצא לצבא, תמיד היה מי שעזר לחלוב את הפרות. כמובן בלי תשלום.

בכפר הייתה מחלבה, לשם הבאנו את תוצרת החלב שלנו, מדגרה ומחסן ביצים שהיו שייכים לאגודה השיתופית. התפילות הראשונות התקיימו ברפת של משפחת פלדקן ברחוב החורש. טלפון היה רק אצל משפחת מנדלסון ששימש את תושבי הכפר בעת מצוקה. את הילדים היינו לוקחים לאכול גלידה בבית הקפה של הנס שהיה ידוע בשטרודל עם השלקזאנה.

היום החיים השתנו, שכנים חדשים מגיעים, איננו יודעים מי הם, אין צורך להיות חברים אבל יש דרך ארץ. יחד עם זאת אסור להתלונן, החיים בכפר טובים ונעימים. אנחנו גרים עם הילדים והנכדים והיחסים טובים. היום אנחנו יכולים להרשות לעצמנו דברים שאז לא יכולנו, החיים קלים יותר.

"האם הזכרתי את ריח ריבת תות השדה שהכנה מרים?"

עדנה (ילדת הכפר) - וחיים ("יבוא אישי" וותיק) בנימיני

עדנה בנימיני, דור שני למשפחה ענפה שחלקים ממנה התגוררו בכפר שמריהו. האם - דורה פרידמן תיבדל לחיים ארוכים בת 95, חיה עד היום בכפר ואחותה רותי אפלברג גרה בשכנות.

בעיניה של עדנה השינויים העוברים על הכפר הם בכל התחומים. אולם השינוי הגדול שבהם הוא המעבר מרוח קהילתית-קולקטיבית לאינדיבידואליזם קיצוני. "לצערנו זה הלך הרוח, והחומות שנבנו בשנים האחרונות בבתי הכפר אך מסמלות שינוי זה. לא מכירים את השכנים וממילא המגע - אם בכלל - מועט."

אירוע ט"ו בשבט למשל, וזאת נחרת בזיכרוני, כלל טקס קבלת פנים לתושביי החדשים של הכפר והיה שנים למסורת של חיבור וקשר בין וותיקים לחדשים. היום התרוקן אירוע זה מתוכן ונוכחות שלא לדבר על תושבים חדשים שאינם טורחים להגיע למחווה שנעשה עבורם. זה בדיק סמל למשמעות שבו לגור בכפר לבין לחיות בו.

עם זאת, יש תושבים שתורמים גם היום מזמנם ומרצם לפעילות בבית הספר ובעמותות השונות ומקיימים בכך תחושה של קהילה.

חיים השתחרר מהצבא בשנת 1982 ונשאב מהר מאד לפעילות ציבורית - "דאגו איכשהו להשתלבות..." כחבר בוועד ההורים של בית הספר וכיו"ר, כפעיל בהקמת מעבדת המחשבים הראשונה בביה"ס וכחבר המועצה 10 שנים. גם חיים מזהה ומכיר מקרוב את "הגרעין שאכפת לו מהמתרחש בכפר, אותו זרם מרכזי (ולרוב אותם האנשים...) המזיז דברים בכפר."

הפעילות במועצה ובוועדותיה, יוזמת הסיוע והתמיכה לנזקקים, בית הספר, הצופים והנעשה בבית ויל, אגודות המים והספורט, מפעל ה-60, בית הכנסת, מתנדבי הברת קדישא ועוד, אילו הן רק חלק ממה שנעשה בהתנדבות ולא פעם בצנעה וללא כותרות. השיח הציבורי והדינאים במועצה נושאים לרוב אופי עיני, טוטאלית לא פוליטי מפלגתי, והדעות נחלקות בדרך כלל - ואולי זה קצת אנאכרוניסטי ונאיבי-על ה"איך" לשמור את כפר שמריהו ככפר.

כך גם בחירת ראש המועצה, בין מועמדים ראויים וגם אם האחד מנצח והשני מפסיד - החיים הציבוריים חוזרים מהר מאד למסלולם העיני.

אסור שרק ערך הנדל"ן יהיה מצפן לעשייה. החורשה במרכז הכפר שראש המועצה הצליח להפוך אותה לאתר פריחה מרהיב-זו הדוגמא לערך סביבתי בעל תרומה לקהילה.

אכן יש דברים שקשה להיפרד מהם ו"מה לעשות..." הכל משתנה. אבל - ניתן להשפיע על תוכן השינוי. אנחנו חושבים-בצניעות - שידענו לתרום ולהשפיע, כל אחד בדרכו במשהו על אופי השינוי.

כפר שמריהו - 70 שנה:

חוויות ומורשת

הכפר גדל מתפתח ומשנה צורה

ומשם מגיעים אלינו, כך אני רואה, חמור מוביל עגלה בתוכה יושב ד"ר וייל, ראש המועצה, ולצידם הולך ברגל ומושכות החמור בידיו, אדון כץ. מסתבר שראש המועצה בא לברך אותנו על בואנו לכפר.

גם הזוג פרידמן הגיע אלינו בברכה, הביא עמו בקבוק יין וכן כוסות ליין ושתינו יחד לחיים וכמובן גם לחיי הכפר, פיתוחו ותושביו.

כפי שזכור לי, הייתה בכפר שמריהו, עד אמצע שנות השישים, תחושת היחד הקהילתית מובנת מאליה, בייחוד ערב יום העצמאות וכן בחגיגות: "יום העצמאות", כמובן במסיבות פורים, בט"ו בשבט ועוד. מנהג יפה היה נהוג בכפר, כאשר חזרתי מבית החולים עם בני הבכור דרור, באה לבקר אותנו גב' מנדלסון, אף היא חברת מועצה והביאה שי לילוד; פנקס של "דן-החסכן" מבנק הפועלים עם סכום ראשון רשום על שם הילד.

ראשית שנות השישים התחילו רבני היהדות המתקדמת (הרפורמים) לפעול בארץ ואף הגיעו לכאן. הרב משה זמר, לפי הזמנת רבים מעולי גרמניה מהמתיישבים החדשים ממעגל רחוב האורנים וכן מכמה בתים חדשים מרחוב הזרע והחורש, נתבקש להיות רב בסוכות, רצינו להקים סוכה ולהתכנס בה יחד עם הרב זמר לחגוג ואף לשמוע דרשה מפיו.

כאן קרה דבר מעניין שסופו הביא את אחד התקדימים המשפטיים החשובים במדינה. מוצעת הכפר סירבה לאפשר להקים את הסוכה. הנימוק, בית הכנסת הרפורמי יפג את אוכלוסיית הכפר, וזה לדעת נבחרנו אסור! צריך אחדות! הגשנו בג"צ נגד המועצה, זה הידוע בשם בג"צ "פרץ ואחרים נגד המועצה המקומית כפר שמריהו". התוצאה, המועצה ננזפה, יש לאפשר לכל חופש דת ופולחן ואין זה מתפקיד של המועצה או של כל רשות אחרת לאחד את האוכלוסייה בתחום אמונות ודעות.

בשנת 1966, כאשר ערכנו בר מצווה לדרור, בית סניור כבר היה קיים, הכנסנו לשם ספר תורה, מעמד לתפילה וכן שולחנות עם כיבוד. הרב משה זמר, ניהל את התפילה ואת הטקס כולו.

הדרשה של דרור הייתה מספר עמוס, נבואות הנחמה הגדולות לעתיד. הפותחת ב: "הנה ימים באים ונגיש חורש בקוצר ודורך ענבים במושך הזרע..." פעם כל ילד ידע זאת בעל פה (עמוס פרק ט') הפסוקים האחרונים הרחיבו את הלב בימים שעדיין עסקנו בתקומה, בעליה ובבניה ובהם: "ישבתי את שבות עמי ישראל ובנו ערים נשמות וישבו ונטעו כרמים ושתו את יינם ועשו גנות ואכלו את פריהם..."

כאמור היה זה ביום העצמאות 1966, באותה עת כבר הייתי חברת כנסת, (אז מטעם מפא"י) ועל כן הזמנתי את שרי הממשלה וחברי כנסת לאותה בר מצווה ורבים מהם באו.

בכך למעשה נתנו לגיטימציה מלאה לחופש המצפון והדת ונכונות לקבלת היהדות הרפורמית. כמובן שגם חברי המועצה היו בין המוזמנים. למרות זאת הם עדיין רצו מאוד לאחד את הקהילה. תחילה הגיע פנחס פלאי, רב קונסרבטיבי,

לכמה בתים אף הניחו יסודות. על השטח שכיום נמצאים ברכת השחייה ומגרשי הטניס וכל הסובב, שנקרא "גבעת בגדד" הייתה צמחיית בר מקסימה שכללה עיריות, כלניות, צבעונים פרגים ועוד. כאשר הגענו ראשונים לאזור החדש להקים את הצריף שלנו, הזדרזנו מאוד כי רצינו ללדת את בני הבכור בבית. חברים הגיעו לעזור, ככל שנסיון לעשות הכול מהר זה היה לא פשוט, בכל האזור צפונה מהכפר המקורי, היינו באזור החדש, זה המאוכלס כיום בבתי נאים וגינות מטופחות, לא

ראובן אלוני עם שלושת ילדיו, דרור, אל"מ בחיל הים, היום ראש המועצה. נמרוד, ד"ר לפילוסופיה של החינוך, אודי אמן ותסריטאי.

היה חשמל ולא היו מים. ליד החצר היה ברז מים בודד ובמקום חשמל היו לנו מנורות נפט. את הנפט צריך היה להביא מתחנות הדלק. הפתוח היה מהיר. רחוב האורנים אוכלס על ידי אנשי משרד החקלאות, משפחת תאומים, קרני, פרץ, כהן, בן שמש, קלדרון, יניב ועוד וכן על ידי עולים מדרום אפריקה ובהם משפחת דונצקי על שלושת אגפיה.

חנות מכולת כמובן לא הייתה באזור אבל בכפר דאגו לכולם. אדון שפירו היה מחלק חלב, עובר בעגלתו בעלת שני הגלגלים הנגררת על ידי חמור, מבית לבית. ירקות הביא, אף הוא בעגלה, אדון יבלונסקי. קרח למקררים הביא אדון וולף, ואילו אדון דרה מרשפון הביא לכולנו לחם.

אדון כץ, שהיה עובד המועצה היה מקרין לנו סרטים בחצר האחורית על הקיר של בית לוין כאשר כולנו מתכנסים לאירוע. יש לציין שחברת רסקו שקבלה על עצמה לפתח את השטחים המיועדים להתיישבות בהרחבה של הכפר עשתה את עבודתה ביעילות ובזמן קצר. כך החלה להירקם קהילה נאה. התקיימו נשפי פורים, בחג השבועות ערכו תהלוכת בכורים כמו שהיה נהוג בקיבוצים ובמושבים וכן הייתה תחרות על הגינה היפה ביותר. אז לא רכשו עצים גדולים ולא נעזרו בגננים מומחים. כאשר הגענו לכפר, ראש המועצה היה ד"ר וייל. יום אחד בחודש הראשון להשתכנותנו, בשבת עם בוקר אני מתבוננת החוצה לצד דרום

הגענו לכפר שמריהו בשלהי שנת 1952, לשטח שהיה אדמה בתולית, לא בתים לא כבישים רק שפע של צמחי בר ובייחוד בלט הצבע הצהוב של החרציות. באותה עת היה זה ישוב קטן של יוצאי גרמניה שהקימו כאן לפני שבעים שנה כפר חקלאי, איכרים של ממש. הרבה לולים מעט רפת, גני ירק וגידול תותים, שאז היו עדיין קטנים ומתוקים.

רחוב דרך השדות, שעדיין לא היו בו כבישים הסתיים בביתם של משפחת האזה, המשתלה של חנן טרם הייתה, גידלו שם ירקות, ברחוב הייתה מסעדה טובה שהתפרסמה בשל חקירות שנערכו לאורחיה. סביב יבוא ויבואן מגרמניה (כספי השילומים). היו גם אחרים בהם אנשי משטרה. נדמה לי שקראו לה, למסעדה "הצבי השחור". הרחובות החורש והזרע הגיעו עד קרן היסוד, בית הכנסת עדיין לא היה, גם גן ילדים ובית הספר לא היו והילדים של הוותיקים למדו בבית הספר ברנדייס בהרצלייה.

מזרחה לדרך השדות היה מה שקראו אז, שכון "צמידר", ראשית רחוב האילנות וכן רחוב הנרקיסים. שוכנו שם עולים חדשים שבאו מאירופה לאחר מלחמת העצמאות. גם בהם היו חקלאים וניתנה להם יחידת קרקע של שבעה דונם וכן תוספת מעבר למסילת הברזל, שטח לפרדס. גם כאן נשמע הקוקוריקו המפורסם של כפר שמריהו. בכניסה לכפר, במקום שכיום נמצאת חנות האופניים וירקות הכפר היה בית הקפה של אדון הרמן, גם הוא עולה מגרמניה ותושב הכפר. היה זה מקום בלוי והתכנסות לתושבים הוותיקים וכן לחבריהם שהגיעו מכל הסביבה, בכלל זה מתל אביב. היה זה מקום ששמח את דוברי הגרמנית שנעתקו מארצם ומתרבותם.

שום דבר לא קפא על שמרו בתכנון מואץ היה רחוב האורנים, וכאשר הגענו החלו לסלול דרכים,

יום העצמאות
59

דור חדש, ממשיך מסורת קיימת יוצר, אשר אינו שוכח את ירושת הדורות בוחן בודק ואף מעיר הערות תורם משלו מזין את הנפש

היהודי יושבים אנשים שהשקפת עולמם היא אחת, שכם וסביבותיה היא חלק בלתי נפרד מהארץ המקראית ועליהם להחזיק בה. עיר עם המון משקל דתי יהודי שורשי.

מפליא עד כמה הכול קרוב מרחק נגיעה. שכם ממוקמת בין הר ברכה להר עיבל-הר קללה. מההר אתה יכול ביום בהיר לראות את ת"א ואת ארובות חדרה. כל כך קרוב לבית. וכל כך רחוק מהבית. אנשים לא קולטים. אנחנו במלחמה מתמדת, חיילים יוצאים למבצעים כל לילה, עומדים במחסומים, כל ערב תופסים מחבלים, הטרור חי וקיים מרחק שלושת רבעי שעה מהמרכז, מהבית.

כצוות רפואי, בשטח, הכול באחריותנו, התפקוד היומיומי מתנהל מול גורמים פלסטינאים ויהודים. מד"א, כונני ההתיישבות ועד הסהר האדום (מד"א הפלסטינאי).

האירועים לא בהכרח צבאיים, עבודה מול אזרחים פלסטינאים, אזרחים יהודים וחיילים מהגזרה.

אני גאה לספר שהצוות המלווה אותי, "חבורה של ילדים" חובשים פרמדיקים מוכשרים ומקצועיים המתמודדים כל יום עם מראות, ריחות, אירועים שנוער בגילנו בעולם לא יפגוש לעולם.

אין ספק שאפשר לנהל אירועים בחמ"ל "תחת פלורסנטים" או בקשר, אך יש אירועים המחייבים להגיע לשטח ולתת את הטון על האירוע. כולם בסופו של דבר צריכים הנחייה, הפקודים מתעסקים בפצועים אבל עדיין יש הרבה פרטים מסביב, מפתיחת ציר, הרחקת נוכחים הזנקת מסוקים ועוד.

המעטפת הפיקודית היא אני ו"אני בשטח". השיקולים הם רפואיים, פיקודיים, מחומר הפציעה ועד הדרך לפינוי הפצועים.

קשה לעכל, אך מדובר בחיים ומוות. זו לא ניירת. ההחלטות חייבות להיות מהירות, נכונות וחד משמעיות ובסופו של דבר לניסיון יש ערך עליון.

החלק הקשה בשטח או בחמ"ל היא הידיעה שעיני רבים נשואות אליך, אסור בתכלית האיסור להראות לחץ או פחד. ברגעים קשים אני מדברת לעצמי, עמדי זקוף, להיות ברורה. לעיתים צריך חוצפה והעזה. באירועים אתה נבחן בשטח הכול בידיים שלך. (ובשבוע הבא היא רק בת 21) משמעות בלתי נתפסת של אחריות אישית בה אתה מבין כי חיים של אחרים נתונים בידיים שלך.

ישנה גם תחושת שליחות, אתה מטפל באזרחים פלשטינאים ויהודים כאחד. לא שוכח את השורה מתוך שבועת החובש האומרת "לטפל בכולם לא משנה אם זה אויב או אוהב".

אנחנו לא מתעלמים מיכולתה של המערכת הרפואית הפלשטינאית, ולעיתים מהווה גורם מכריע להעברת אזרחים פלשטינאים לבית החולים בארץ אך ורק כדי לשמור על חייהם. השלכות מורכבות.

הקשר עם הישוב היהודי הוא קשר הדוק, מעבר ליחידת מד"א, יש יחידות חילוץ בגזרה, תושבים חובשים כוננים אנשים שלא חייבים לקפוץ לאירוע, תמיד יש היענות והבנה חיובית לכל פנייה שלי אליהם. יותר מזה, הם מבינים שאני

סגן אלינור מילשטיין, קצינת ארגון רפואי של חטיבת שומרון. בתם של יהודית ויוסי מילשטיין, נכדתו של שרגא מילשטיין.

נפגשתי עם אלינור בעת ששהתה בחופשה קצרה בבית ושוחחנו על המסלול המעניין שהיא מבצעת בצבא, נחרדתי, כמה אחריות מופקדת בידי הצעירה היושבת מולי. מאידך הנחישות שהופגנה בעת הראיון, גרמה לי להבין, סגן אלינור מילשטיין, רחוקה מיליון מייל מאותה ילדה שהתגייסה לצבא. ואנחנו, העורף, יכולים בהחלט לישון בשקט "הילדים" האלה רחוקים מלהיות ילדים. החיים בארץ טמנו בהם בעל כורחם עוצמה, נכונות ונתינה חד משמעית.

אלינור התגייסה לצבא בתחילת 2004, טירונות, קורס חובשות, לאחר מכן שובצה כחובשת בשיבתא.

"ידעתי שאני לא מעוניינת להיות חובשת במרפאה, הבנתי שאת הניסיון אקבל בשטח" ואכן היא יורדת לשטח כחובשת סוללה (חובש פלוגתי) בקורס מפקדים, בחורה יחידה ביחידה, תקופה אינטנסיבית מטורפת ומדהימה כאחד. כל ערב היו מקימים אוהל במיוחד בשבילה ומפריקים אותו בבוקר.

בתקופה זו למדה דברים רבים: ירי, ניווטים, קשר ורפואה כמובן, ידע שהיווה בעבורה יתרון בקורס קצינים.

"אין ספק את התפקיד שלי אפשר לבצע אחרת. מאידך ככוונה רציתי, השתתפתי, התעניינתי, פעמים רבות הייתי בתוך הכלים בזמן ירי, צמודה לחיילי הסוללה עשרים וארבע שעות, בצעתי מחזור אחד, תקופה מדהימה.

לאחר שהייה עם מחזור קורס מפקדי סוללה, הייתי חובשת טירונים בשיבתא, זו הייתה תקופת לפני ההינתקות, הקפיצו את החברה של הקורס לאזור הישובים לתפוס גזרת גדוד. היו כמה בעיות הייתי קודם "בחורה" נטולת רובאי 03, אבל סמכו עלי, ולכן הצטרפתי.

זו הייתה ההכרות הראשונה שלי עם גזרת שומרון (מצחיק היום הישוב המפונה נמצא בגזרה שלי). הייתה תקופה קשה, הקושי היה לראות יהודים נעקרים.

סיימנו את התעסוקה בגזרה וחזרנו לשיבתא משם יצאתי לקורס קצינים מה שידעתי שיהיה חלק "חובה" מהשירות הצבאי שלי.

התחלתי קורס הכנה לקורס קצינים והשלמה חיילית כל המסלול חצי שנה עד לקבלת הדרגות לאחר סיום הקורס הוצבתי בחטיבת שומרון - שאחראית על שכם, תפקיד שרציתי ושרבים ייחלו לקבל.

התעסוקה בחטיבה מרחבית שונה מחטיבה סדירה. הפעילות שונה, אני אחראית על הפעלת כוח חיילי, אחראית על חיילים, אימונים, הרצאות בתחום הרפואה, הכשרות, מבצעים, אירועים. מתעסקת כמו שאומרים בעניין עצמו, בשטח.

העבודה מעניינת ולא שגרתית היחידה אחראית בעצם על עיר פלשטינאית. יש פעילות מבצעית מתמשכת, המתבצעת כל לילה, שכם עיר קשה. במקביל קיימת התיישבות יהודית. יש מתיישבים המנסים להקים ישובים יש המנסים לחזור למקומות שהוזרו. אין ספק שקשה, בישוב

בחנתונה של נמרוד וסימה אלוני אצלנו בחצר.

הופיע לפנינו בחצר בית לווין ונתן כמה דרשות. כמוכן הצבור כולו הוזמן. במקביל הוחלט להקים בית כנסת גדול שיכיל את כל תושבי הכפר שיתקיים בו נוסח שיענה למשאלות רוב התושבים. היינו ליבראלי ופתוח.

המיליונר וולסון מאנגליה אף תרם סכום נאה למטרה זו. סופו שאחיו של פנחס פלאי, הוזמן להיות רב הקהילה שהיה רב נאור משכיל והכח מאוד וכר אף ניתן לומר עליו שהיה: "סיני ועוקר הרים". היה זה הרב שמואל אבידור הכהן זכר צדיק לברכה.

הנה כבר היה לנו גן, "הגן של דבורה" וגנון של רותי, והוחלט על הקמת בית הספר המשותף עם רשפון, המנהל היה אברהם והמורה הכי אהובה הייתה הדסה תאומים ויותר מכולם אהבו הילדים את אדון דויטש שהיה ממנה על החדרים והמבנים של בית הספר. למען האמת לא רק הילדים אהבו אותו.

בינתיים הכפר גדל נבנו בתים ונעזבו בתים התחלפה האוכלוסייה, באו אורחות חיים חדשים. על חורבות הבתים שנמכרו נבנו בתים חדשים, כבר לא כולם מכירים את כולם, אבל רבים רבים שמחים שהישוב הזה, כפר שמריהו, עדיין שומר על אופי כפרי, יש חורשות ויש פרחים בעונתם, מסורות נשמרות ומנהגים ישנים נשמרים. ואלה מבוני הכפר שעדיין נמצאים אתנו יכולים להתברך, פשוט הצליח להם.

הפעילות התרבותית סביב בית וייל ובית סניור רבה ומשמחת וכן זו הספורטיבית המוקנית לילדים לנוער ולמבוגרים, גם מוסדות אלו הוקמו על ידי תורמים תושבי הכפר ותמיד נודה להם.

כבר הרבית במילים ועל כן נסכם: טוב לגור כאן, טוב לחיות כאן ואפילו מאוד מכובד למות כאן. אנשי חברת הקדישא מתנדבים, המת מובא לקבורה בארון, בית הקברות נאה ומטופח. נעים להלך שם, לבקר קרובים ורחוקים, להשקות, להתבונן ואף לנוח.

וביום הזיכרון וערב יום העצמאות הכול מקטן ועד גדול מתכנסים יחד ליד מצבת הזיכרון עם זכר הנופלים במלחמות ישראל.

טוב לחזור ולהזכיר בהזדמנות זו איזו תקומה גדולה הייתה כאן בארץ הזו ובמקום הזה מאז קמה התנועה הציונית זכינו למדינה ריבונית.

חשוב לעובדה ולשמרה לתקן את קלקוליה ולטפח את היש, כי אין לנו אחרת.

■ שולמית אלוני

בית הכנסת "היכל הבנים"

חלקים ממנו לצרכי הקהילה. כבר בשלבי הבניה נתנו חנה ושרגא את הסכמתם להתקין באחד ממרתפי ביתם "סליק". בית מנדלסון שימש גם כ"בית העם" לתושבי הכפר שם כונסו אסיפות ושיבות, התנהלו חוגים, הרצאות ושיעורי עברית, וכן הוצב שם פסנתר כנף שתרמה ההסתדרות הציונית בגרמניה. מלבד "בית תרבות" ומרפאה לד"ר ארנסט מילר, רופא הראשון של הכפר, שימש המרתף גם כבית כנסת. הרב מחיך ואומר שבעבורו זה מעין סגירת מעגל.

כאשר הרב שמואל אבידור הכהן ז"ל, הרגיש שהוא לא במלא צומתו, (כשם שהיה חרף כלפי אחרים כך כלל את עצמו בבקרו לא היסס להציג את חסרונותיו ברבים) בתקופה האחרונה הרגיש שהזקין עשה שתי פעולות בשיתוף עם ועד בית הכנסת והמועצה הדתית דיבר עמם והציע את בנו למשרת רב הקהילה. פעולה שנייה מתוך ישוב דעת מוחלט החליט לסדר לקראת סיכום ואסיפת חיו, את ספרייתו הגדולה שכללה קודש וחול ולתרום את ספרייתו לספריית הקיבוץ הדתי בעין צורים, מקום הקרוב לליבו. מכיוון שבנו השיא את ארבעת ילדיו וחשב לחזור לארץ ישראל, הוצע שתהיה תקופת חפיפה של שבועיים בחודש, בנו הגיע למימוש התכנית וימים ספורים לאחר מכן נפטר באופן פתאומי. הרב שמואל אבידור הכהן ז"ל נפטר תוך כדי ארגון ספרייתו, מוקף בספריו אותם אהב.

הרב יעקב דוד הכהן, שהיה בבליגיה למעלה משני עשורים לשליחות רבנית וחינוכית, שם שימש כרב ראש הישיבה. לאחר שירותו הצבאי, שימש כמפקד הישיבה הצבאית וערך במשותף עם הרב הראשי לצה"ל אלוף גד נבון ז"ל את הספר "עגונות מלחמת יום הכיפורים". המשך שנים רבות עסק בעריכתם של מפעלים תורניים מפורסמים כמו "אוצר מפרשי התלמוד". שימש כ-5 שנים כעורך ראשי של מכון "הרי פישל" בירושלים. ובשנים האחרונות כאחד העורכים של ש"ס שוטנשטיין האמריקאי ישראלי. שנים האחרונות קודם פטירת הרב שמואל אבידור הכהן ז"ל ערכו הוא ובנו במשותף שני ספרים שהם בשימוש שוטף בבית הכנסת.

חמישה חומשי תורה, לכל פרשה מצורפת דרשה של הרב שמואל אבידור הכהן ז"ל, בשולי העמודים מדור מיוחד שהוסיף בנו בשם שיח תורה, המביא את כל סוגי הפרשנות. המפעל השני הוא סידור הנקרא "שיח שלום" שלום לא על שם השלום העולמי הארצי אלא על שמו של שלום אונגר ז"ל שנפטר לפני ימים אחדים, אביו של תושב הכפר מר רמי אונגר שלקח את שני המפעלים תחת חסותו.

תלמידי כיתה ב' בטקס קבלת ספר תורה

ראיון עם הרב יעקב דוד הכהן, בנו של הרב שמואל אבידור הכהן ז"ל שהיה רב הקהילה בכפר שמריהו.

פגשתי רב צעיר, איש העולם, מודעות ופתיחות מופלאה, הנחוש בדעתו להמשיך את מסורת אביו ובית הכנסת "היכל הבנים" כמוקד פעילות חברתית ותרבותית מסורתית בכל ימות השבוע. רב המאמין שבית הכנסת משמש כמקום לכל אדם מכל סוג ורקע, מקום שנעים להגיע אליו, שם לא יבדקו בציציותיו של המתפללים ולעולם לא יעירו לו אם הגיע ברכבו, העיקר שהגיע והתעניין.

כדברי הרב "פסיכולוגיה יהודית פילוסופיה ומוסיקה יהודית, אומנות יהודית. ולמה שזה לא יעשה בבית הכנסת בקהילה שבמקרה הוא בעל מבנה ארכיטקטוני מרהיב, ובמקום שבית הכנסת יהיה נציג מוזיאון של העבר ייהפך לכתובת של מרכז שוקק חיים רוח ערכים וחוויות. בכך להשיג את המטרה המקודשת מכל שילדנו, הדור הצעיר ימשיך ויחזיק בשרשרת הזהב של מסורת הדורות".

בקשתי את כבוד הרב להעלות קווים להמשכיות, והאם יש חדשנות באופי הרבני שנטל על עצמו?

"כמובן שנוח להיכנס לנעליים מעוצבות, מאידך הביטוי להיכנס לנעליים גדולות מוכר על חסרונותיו. אך הדרך, השיטה והאופי שנוסדו והתקיימו במשך שנים הוכיחו, ביצירת אווירה מכובדת נטולת סממני כפייה של ערכים או מעשים או השקפות דתיות מכל סוג שהוא ומצד שני הנחלת הצד הלימודי האינטלקטואלי והמורשת בצורה גבוהה בהירה ונעימה. ולראיה שיעורי יום רביעי המתקיימים בבית הכנסת בהשתתפות אוכלוסיה רב גונית, התכנסות במשך שעות רצופות, המבוססות על שני מרכיבים: למסור את התכנים היהודיים בצורה אובייקטיבית, ויחד עם זאת בצורה מעניינת.

קיימת הקפדה על אובייקטיביות מוחלטת, כל נושא נלמד משלושה היבטים: האותנטי כפי שנלמד בבית המדרש, נזכרות עבודות הנעשות בעולם האקדמי וההיבט השלישי, כל נושא ניתן גם מנקודת ראות עיניו של האדם החילוני. הנושאים הם מגוונים מ"שולחן ערוך" של יוסף קארו, הרמח"ל, המהר"ל מפראג, תנועת החסידות, תוך השוואה לתורות שונות של הזן הבודהיסטי, הגדרת מושגים שרווחים בציבור אבל לא תמיד מובנים כמו "אגו" "הארה". הציבור מוזמן".

הרב גר עם רעייתו בכפר שמריהו, בתחילתו של רחוב הזורע, בבית ששימש לפניו 70 שנה את בית הכנסת הראשון בכפר שמריהו. לשם הביאו את ספר התורה הראשון מגרמניה (ראה כתבה "גורלו של ספר תורה מאיכנהאוזן"). הבית במקורו נבנה עבור חנה ופיליפ-שרגא מנדלסון, זה היה הבית הגדול ביותר בכפר, משפחת מנדלסון לא התכוונה ליהנות מהבית הגדול לבדה, והעמידה

מרכזת את האירוע ואף נשמעים כחלק מהצוות הצבאי. שנה וחצי של חיים בגזרה אינטנסיבית. עד שאתה לא שומע פצועים, מריח את הדם אתה לא תופס את המשמעויות.

כשהייתי במשלחת בחו"ל, במסגרת הועד למען החייל ודובר צה"ל, הנקראת "צה"ל שלום" במטרה לקרב את הקהילה היהודית בארצות הברית לישראל ולצה"ל. הנער היהודי והבוגרים, לא הצליחו לתפוס את העובדה שעוד לא מלאו לי 21, ואני עושה את מה שאני עושה" מאידך אני יכולה להזמין משקה בבית יורק על פי החוק. המשלחת פקחה את עיני וגרמה לי לראות את הדרך הארוכה שעשיתי.

המשלחת כללה טייס, חובל, קצינה לוחמת ביחידה לוחמת מעורבת, גברים ונשים. קצין אגוז שנפצע במלחמת לבנון, הנמצא בתהליך שיקום. ועוד לוחם מיחידת כלבנים. משלחת קצינים רב גונית. ערכנו הרצאות מול קבוצות ילדים, בתי ספר תיכוניים, מועדון סניורים, הרצאות לאוכלוסיה אמריקאית לא יהודית. סיפרנו על המסלול הצבאי שלנו ובעיקר נתנו להם לשאול שאלות שיכירו את האנשים והסיפורים מאחורי צה"ל. שהייה, הכול היה שם מטורף ובלתי נתפס בעבורי, לפני יומיים הייתי בשכם והנה אני מטיילת במנהטן, מסלול חיים של הנער האמריקאי, ההתנהלות האחרת, כל אלה נותנים פרספקטיבה על החיים, מדהים. חוויה מעניינת.

לזכות הורי נרשם החלק החשוב, הם הגורם המשפיע והמנחה בחיי, החינוך לערכים ולעשייה. לבצע את המוטל עלייך ותמיד על הצד הטוב ביותר. היום אני מבינה חד משמעי זה התפקיד וזו הדרך היחידה. ראיתי אנשים נולדים ומתים, פקדתי על חיילים בזמן אירועים בלתי נתפסים, פתחתי יכולות להתמודד עם פחד ורגעים קשים ולדעת טורי עדיפויות.

ישנים מעט, אנשים לא קולטים זה לוקח את הגוף וסוחט אותו בדרך לא דרך, הגוף נמצא במצב פיזי קשה, הנפש והרוח הם העוגן. בסופו של דבר אנחנו ילדים, החברה מפתחים הומור שחור מעין שמירה על שפיות, בזמן המלחמה נהרגו שני פרמדיקים, אחת הדרכים להתמודדות עם אובדן לעיתים מתבטאת בהתבדחות לדוגמה: במהלך ארוחת ברביקו היינו מזכירים חבר, חייל שנהרג "פיליפ היה מחסל הכול אם היה פה".

שומרון היא גזרה היסטורית, שכם, קבר יוסף, עתיקות מעניינות, שכונת השומרונים, המרחבים, העוצמה באזור מדהימה. אני מרגישה מחוברת ושייכת. אני וחברים מוצאים זמן לטייל בגזרה מדי פעם, להנעים את הזמן. והכי חשוב מבינה את הקשר והשייכות הרוחנית לאדמה ולהיסטוריה.

כשהתחלתי את תפקידי בגזרה, בני מחזור שלי אמרו לי את פרייט עזבי, לסכן כך את החיים שלך. אני שופטת, אלה שבחרו לישון כל לילה בבית העושים תפקידים מעניינים ומעניינים פחות בחרו בדרך. מאידך בני מחזור אחרים בקורס טיס, לוחמים ביחידות נבחרות. קינד, בן ישי, נכון אנחנו קורעים את עצמנו כביכול למטרה שאינה משרתת את הנוחות שלנו, זו הדרך שלי ואני גאה בה.

בחרתי בדרך הקשה, בשטח, באינטנסיביות, בעשייה הפיסית, בסופו של יום אני יכולה להגיד הצלתי חיים. תמיד רואה את הערך המוסף כחיילת בתוך המכלול הנקרא צה"ל.

■ מיכל פוני

גורלו של ספר תורה מאיכנהאוזן

ד"ר גאורג סימנר - נשיא של מועצת המחוז לשעבר אשר חקר את מיקום הירושות מאיכנהאוזן

לא לספרים בלבד יש גורלות. דברים בעלי ערך יכולים באמצעות אורחות חיים אנושיים ליצור גם מעבר ליבשות המשך קשר. ד"ר גאורג סימנר, שר הגליל, ונשיא של מועצת המחוז לשעבר, השיג לפני זמן לא רב מידע אודות גורלו של ספר תורה מאיכנהאוזן, עבור היומון של GUENZBURG הוא תיעד את מחקרו.

במחלה ממארת, ברם הורתה לאחד מעובדיה להכין אריזה מתאימה עבור ספר התורה שנמצא לרשות הקהל בבית הכנסת. את ספר התורה מסרה למשפחת ארקמן שהייתה בדרכה לארץ ישראל. כל זה אירע לפני ליל הבדולח שהיה בנובמבר 1938. אמה היילברונר נפטרה ביוני 1938.

כך הגיע ספר התורה היסטורי זה לכפר שמריהו והוא נמצא במוקדו של בית הכנסת ("היכל הבנים"). העיירה (כפר שמריהו) שוכנת ליד הים מרוחקת כ-20 ק"מ מתל-אביב. הספר זוכה להערכה גדולה ממשפחת כהן ברם גם מן הקהילה של העיירה. במיוחד מאמה של גב' אריאלה כהן שבינתיים הגיעה לגיל מבורך של 91 ודואגת יחד עם בתה למורשת איכנהאוזן. לפני כעשר שנים שניהם, האם והבת הזמינו מעיל חדש עבור ספר התורה עם כיתוב.

קורות מעוררות רגשות המעידות על התקשורת משוכי דורות מעבר לכל גורלות המרים של היהדות ברייך השלישי וממשיכות את תנועת הפיוס מעל הקברים וקריאה נצחית למפגש מחדש באמצעות ספר התורה. וכאן זה נהייה ברור יותר שפיוס אנושי ומפאת זה גם התפייסות חובקת עמים לא ניתן להיעשות בידי אמצעים לאומיים כי אם כטובים יותר באופן בלתי אמצעי בידי חבר מקומי ששרד. גם אחרי פרוד של דורות רבים נשאת הזיקה למולדת הישנה.

זיכרונות המגורשים או היהודים המהגרים קשורים במידת יתר במולדת השוויבית, ועם הניב, ומעל לכל עם מנוחתם של האבות מאשר עם גרמניה עצמה.

אחר הרצאתו של הכומר טאו שמידקונץ ב-7 באוקטובר 2005 בבנין בית הכנסת לשעבר של איכנהאוזן, פנתה אלי מבקרת מלנגנאו גיזלה גרונר וסיפרה לי שהיא מיוודדת עם משפחת איבן ואריאלה כהן מכפר שמריהו שבישראל וכי בקיץ שעבר הייתה עמם באיכנהאוזן. בעת בקורם בלשכת הרשם בקשו לברר את התאריך המדויק של האבות מאיכנהאוזן והתרשמו עמוקות מטיפולו של פקיד הרישום. במיוחד התרשמו המבקרים מישראל, מבית הכנסת לשעבר המשוחרז וכן מן המצבות שבבית העלמין. בהזדמנות זו העירו המבקרים גם שבעיירה שלהם נמצא ספר תורה מאיכנהאוזן. זה גרם אצלי לסקרנות ולכן כתבתי למשפחת כהן לישראל.

התוצאה הייתה מפליאה שבבת אחת גרמה אצלי לחובת הרהורים. גורלות אישיים יכולים להיות הסגת יבשות וזה מה שהתברר.

הסבא של גב' כהן היה יוסף היילברונר שנולד ב-1880 באיכנהאוזן. נשא לאישה ב-1905 את אמה גרסטלה, בת למשפחה יהודית שמקום מושבה זה זמן רב היה באיכנהאוזן. הזוג הצעיר אחרי זמן לא רב עבר למינכן ולקח איתו את ספר התורה שהיה מוערך מאוד במשפחה והפקידו אותו בבית הכנסת במינכן לשרות הקהל. אביה של אריאלה כהן, הנס פאול לודביג היילברונר נולד ב-1907 במינכן. הוא נשא לרעייה במינכן ב-1935 את יוחנה לנדאוואר מרוטוויל/נקר. הזוג היגר אחרי זמן קצר לפלשתינה דאז. האם-אלמנה אמה היילברונר-נותרה במינכן על מנת להמשיך ולנהל את בית המסחר ללבידים. לימים חלתה

After nearly 50 years, The Walworth Barbour American International School will be moving out of Kfar Shmaryahu to its new campus in Even Yehuda.

The AIS as it is popularly called, is one of 189 Overseas Schools established with the help of American embassies and the State Department, all over the world. From its small beginnings, with 22 students, at the end of the fifties of last century, the AIS has grown into a school with 480 students and a staff of 62 teachers, aides and administrators.

And, from two small rooms, where the kindergarten in Keren Hayesod Street is to-day, the school grew into the sprawling building, Hall, sports fields and parking lots which now make up the 25 dunam of the campus.

But, with the passing of time, the growing need for more space, and the deteriorating condition of the old building, it became clear that the school had to expand, and, as there was no possibility to do so in Kfar Shmaryahu, the members of the School Board had to look elsewhere and by this coming summer the AIS will leave its old home of 50 years. Whereas in the beginning, there was a constant changeover of teachers and supervisors, the continuity of the staff and leadership of the school stabilized, as it grew. To-day, 65% of the teachers are local and 35% come from overseas.

While the majority of the students, 85%, are children of members of the US embassy, other diplomatic missions and children of members of the international community, 15% of the students are Israeli, mostly children of returning diplomats, immigrants, and students with special needs who find the small classrooms and individual attention offered by the AIS, more beneficial than the overcrowded conditions in Israeli schools. The AIS and the Kfar Shmaryahu community have had good neighbourly relations during these fifty years, says Ms. Marsha Aaronson the present Supervisor of the school, who

has been here for six years. Both the school and the community benefited from these relations. The AIS and the local school cooperated in some projects, summer programs, English lessons, library facilities were offered to the children of Kfar Shmaryahu over the years and the AIS used the Weil Auditorium and other KS facilities for some of its activities.

Though some of the immediate neighbours of the AIS often complained about the traffic problems, the school buses, the noise, many of the old residents of KS will be sad to see this old familiar landmark disappear.

Miriam benhaim

פרויקט הצלחה - השבת ציפורים לשטחי חקלאות ובנייה.

יוזמי הרעיון: צוות משותף של מורי ותלמידי בית הספר המשותף כפר שמריהו חוף השרון.

הרקע האידיאולוגי ערכי - הרצון להחזיר לטבע ציפורי בר שהתרחקו מן האזור בעקבות בניה מואצת וסגירת שטחים פתוחים ולאפשר להם גידול ומחיה בסביבה מגוננת. כמו גם יצירת מיני פרדס במכלים במרחב בית הספר.

היקף משתתפים מתוכנן:

כלל חברי משפחת בית הספר 237 תלמידים, הוריהם וחברי סגל בית הספר

שלבים ביישום:

הצגת הפרויקט בפני תלמידי בית הספר. העברת מידע להורים על הפרויקט. גיוס צוות מתנדבים מקרב ההורים שייטעו בהרצת הפרויקט לתלמידים והוריהם. הכרזה על הפרויקט כפרויקט במסגרת ברית - מחנכים - בית ספר שוזר קהילה. בניית תאי ההטלה והקינן. נטיעת עצי הדר במיכלים יבילים- עקב תוכנית הבינוי העתידית הצפויה בבית הספר. הצבת עצי ההדר במקבצים ליצירת מרחבים לתאי הקינן. שלב הצבת התאים.

כל אחד מן השלבים יתועד וילווה במערך למידה תואם וכל זאת עד סיום שנת הלימודים תשס"ז. בשנים שלאחר מכן תבוצע במסגרת לימודי המדעים/איכות הסביבה וחקלאות מערכת מעקב תצפית ולמידה על תאי הקינן וההטלה שתאפשר לתלמידים הבנת התהליך, הכרת בעלי הכנף לסוגיהם והגברת הקשר בין התלמידים לסביבתם המיידית כמו כן תבחן האפשרות ליצירת מועדון צפרות בית ספרי. שאיפתנו היא שהעבודה סביב הפרויקט תתבצע כולה בהתנדבות על ידי תלמידים, הורים ותושבים, מורים. לצורך כך אנו זקוקים להתנדבותכם - הורים ותושבים החשים מחויבות לנושא איכות הסביבה ושימורה מתבקשים לפנות אלינו על מנת שנוכל לשלבם בפעילות.

ברכה ד"ר אלכס שניידר מנהל ביה"ס

מחזור ראשון בבית הספר "ברנדיס" - 1939

ילדי הגן בפעילות ט"ו בשבט בבית הספר

בית שמריהו לוי - בשנות בארבעים

בית הספר בכפר שמריהו חוף השרון הקיים על בסיס בית הספר המשותף כפר שמריהו רשפון הינו בית ספר משותף של שלוש שתי קהילות כפריות: כפר שמריהו, רשפון וגליל ים, מחתך סוציו אקונומי מבוסס.

בית הספר הוקם לפני כ- 50 שנה ולומדים בו כיום נכדיהם של תלמידי בית הספר במחזורים הראשונים. בית הספר כפר שמריהו - רשפון תפקד מכוח הסכם רשמי משנת תשי"ח (31.7.58) - כבית ספר משותף לקהילות כפר שמריהו-רשפון, ב- 1.9.2005 עם פתיחת שנה"ל תשס"ו שונה בית הספר לבית ספר שש שנתי, הצטרפו אליו ילדי הקיבוץ גליל ים ומועצה אזורית חוף שרון תפסה את מקומה של רשפון בהנהלת השותפות. בית הספר מהווה את נקודת הקישור, החיבור והגיבוש בין שתי הקהילות כפר שמריהו רשפון והינו גורם הפעילות המרכזי בחיי הקהילות. לעובדה זו השפעה רבה על העשייה הבית ספרית והוא אחד הגורמים המעצבים בהתייחסות בית הספר ופעילותו. בית הספר מכיל את כלל התלמידים שהם בני הישובים הללו ונותן מענה גם לתלמידים בעלי צרכים מיוחדים. בבית הספר לומדים כ- 250 תלמידים ותלמידות בכיתות א'-ו', כיתה אחת עד שתיים בשכבה. צוות המורים של בית הספר מורכב כולו ממורים בעלי תואר ראשון לפחות (75%) בעלי תואר שני (20%) ודוקטור (5%).

תפיסת העולם של ביה"ס

בית הספר מגדיר עצמו כבית הספר משמעותי כבעל משמעות הן כ- significant והן כ- meaningful. וככזה הוא רואה עצמו מחויב לתלמידי בית הספר גם בפעילות המתקיימת מעבר לשעות הלימודים הפורמאלית (למשל בצופים).

בית הספר מאמין בחמשת הממיי"ם הבאים:

מתן הזדמנויות - מתן הזדמנות לכל לומד, לפתח ולמצות את יכולותיו האישיות.
מיומנויות ככלי מרכזי - פיתוח מיומנות בכל תחומי הידע.
מולדת ומורשת - חינוך לאהבת הארץ ולערכי התרבות היהודית, תוך זיקה למורשת השפה העברית.
מתלמיד לאזרח דמוקרטי - חינוך לדמוקרטיה, סובלנות, כבוד הדדי ודרך ארץ.
מעורבות ומחויבות - חינוך לאחריות, מעורבות ומחויבות לקהילה.

עתה, עם קבלת ההחלטה על שינוי המבנה הארגוני ויישומה, מצוי בית הספר כפר שמריהו-חוף השרון בשלב ייצוב בית הספר. במסגרת זו מבוצע גיבוש החזון של ברית ש"ח: שותפות יישובית (כפר שמריהו, רשפון, גליל-ים) חינוכית, אשר תיתן ביטוי משמעותי לשילוב בין קהילות כפר שמריהו וחוף השרון.

דוגמא לפרויקט פעילות שבית הספר נוטל על עצמו הינו בתחום איכות הסביבה. לפניכם הפרטים העיקריים:

פרויקט "הצלחה"

בית הספר כפר שמריהו רשפון משלב בתוכו שלוש קהילות מ: כפר שמריהו, מושב רשפון

וקיבוץ גליל ים. שלוש הקהילות כפריות מעיקרן, אלא שברבות השנים עקב הפחתת העיסוק בחקלאות והפיכת הישובים לפרוורים, נוצר מצב שבו השטחים החקלאיים והטבעיים פינו מקומם לבתי מידות ושטחים סגורים.

בית הספר פועל ומחנך טיפוח הסביבה ושימורה תוך הרמוניה עם הטבע ומסגרת זו מתקיימים:

לימודי חקלאות במסגרת אקולוגית. עיסוק במסגרת תוכנית הלימודים בנושא איכות הסביבה.

הפעלת פינת חי בית ספרית.

מחזור לצורך יצירת דשן.

איסוף מי גשמים ושימוש בהם.

טיפוח חיות בר בסביבת בית הספר.

נטיעה ושתילה של צמחי האזור בבית הספר.

יצירת מיני פרדס והצבתו ברחבי בית הספר.

בניית תאי קינן לתנשמות והצבתן לאורך נתיבי החשמל (אלקטרוקולוגיה).

בניית ברכת מחייה לצבי מים.

בית הספר מקדם את הנושאים שבחר. חלק מהפרויקטים מיושם ואחרים נמצאים בשלבי ביצוע שונים. לקידום הנושא הוחלט בשיתוף עם "מרכז השל המכון הישראלי לחשיבה ומנהיגות סביבתית" על קיום פרויקט שיתמקד בתחום. צורך ההחלטה על הפרויקט המוצע ל"השל", התקיימו מפגשים עם המורים העוסקים בתחום ועם תלמידים השייכים למועדון בעלי החיים והחקלאות. בהם הוצגו בפניהם האפשרויות השונות והם התבקשו להמליץ על הפרויקט המועדף. להפתעתנו ההמלצה הגורפת של הצוות והתלמידים היתה להשקיע בהצבת תאי קינן לצפורים נוספות בחורשה הסמוכה לבית הספר ומסגרת מיני פרדס המסמל את הצמחייה האופיינית לאזור בשבעים השנים האחרונות ובכך ליצור מרחב רב ציפורי פעיל.

שבוע קהילה

יוזמה חינוכית המופעלת ביישוב כפר שמריהו

ילדי כיתה ה' מארחים את ילדי כיתה ה' מביה"ס האמריקאי

המפגש עסק בנושא "מועדון ארוחת הבוקר" וכלל הרצאה בנושא תזונה ובריאות, פעילות ספורטיבית-משחקי כדור תחרותיים, ולסיום - ארוחה בריאה ומזינה.

ילדי כיתות ה'ו' מכינים "מארז מתוק" בשיתוף עם פעילות ויצ"ו כפר שמריהו

בפעילות זו ארזנו ביחד כ-80 מארזים מלאים בעוגות, עוגיות ופירות יבשים. דברי המזון בחלקם הוכנו ע"י הילדים ובחלקם נתרמו ע"י פעילות ויצ"ו. המארזים הועברו למח' הרווחה בהרצליה ומשם נמסרו לצהרונים.

ילדי כיתה ד' עורכים סיור לימודי בקיבוץ

בסיור שנערך בקיבוץ גליל ים נפגשו התלמידים עם ילדי הגן ופעלו ביחד בנושא ט"ו בשבט. לאחר מכן נפגשו התלמידים עם ותיקי הקיבוץ שסיפרו על מבנה הקיבוץ והחיים בו אז והיום. לסיום סיירו התלמידים באתרים מרכזיים בקיבוץ.

תודה רבה לכל מי שלקח חלק בהצלחת שבוע זה. תודה מיוחדת למחנכות הכיתות, לצוות המורים והעובדים בביה"ס על יוזמה, השקעה ועשייה ברוכה.

יוספה כהן, מרכזת קשרי קהילה, בית הספר המשותף כפר שמריהו חוף השרון

גיבוש הקהילה בכפר שמריהו על מכלול מרכיביה, מהווה יעד מרכזי בפעילות הישוב. במסגרת זו יזמנו בביה"ס לפני כשלוש שנים את שבוע הקהילה. שבוע זה, המבוצע בתקופת ט"ו בשבט, מהווה מוקד לכלל הפעילות הקהילתית המתקיימת ביישוב לאורך השנה כולה. בשבוע זה מבוצעות בקהילה סדרת פעילויות, שמטרתן לקרב בין שכבות הגיל השונות (ילדים לקהילה וקהילה לילדים) ולהעצים את נושא הקשר, המחויבות והתרומה ההדדית. מאחר ובבית הספר ביישוב, לומדים ילדים משתי קהילות נוספות: מושב רשפון וקיבוץ גליל ים מהווה התוכנית מוקד לשזירת שלוש קהילות ולגיבושן. לפניכם מוצגים האירועים שהתקיימו בשבוע קהילה בשנה"ל הנוכחית (ינואר-פברואר 2007):

ילדי כיתות ב' מארחים את הסבים והסבתות

נרגשים במיוחד קיבלו הילדים את הסבים והסבתות, שהגיעו ובידם המאכל האהוב ביותר על נכדם. המפגש עסק בנושא "המשחקים של פעם", נושא אותו לומדים הילדים במסגרת שיעורי המורשת, שבעים שנה ליישובים. המבוגרים הסבירו לילדים איך שיחקו פעם וכמובן שיחקו אחד עם השני. לסיום המפגש המשעשע אכלו כולם מהמטעמים שהביאו הסבים והסבתות.

ילדי כיתה ג' עורכים קבלת שבת בבית אבות

לבושים בחולצות לבנות, מחויכים ונרגשים הגיעו ביום שישי בבוקר תלמידי כיתה ג' לבית אבות "נווה אביב" בכפר שמריהו. לאחר הקידוש על היין והברכה על החלות פצחו הילדים בשירה לכבוד יום השבת, דיירי המקום הצטרפו לשירה ואף מחאו כפיים. בנות הכיתה רקדו וריקדו

ילדי כיתות ד' מנווטים ביישובים

במסגרת שיעורי מורשת העוסקים בשבעים שנה ליישובים ילדי כיתות ד' עורכים ניווט באתרים המרכזיים בכל אחד מהיישובים כפר שמריהו ומושב רשפון.

במהלך שבוע קהילה ביקרו הילדים במושב רשפון ונפגשו עם ותיקי היישוב, ובהמשך השנה יצאו התלמידים לניווט גם בכפר שמריהו. כחלק מההכנות ליציאה לשטח מכינים הילדים עבודת חקר מקיפה ונפגשים עם אנשים ותיקים ביישוב. השבוע פגשו הילדים את מר שרגא מילשטיין, שסיפר על הכפר בתחילת דרכו: על ראשוני המתיישבים מגרמניה שהיו נחושים לעסוק בחקלאות בארץ, שחיו חיים צנועים והסתפקו במוצט. מר מילשטיין הדגיש את השותפות והערבות ההדדית בין תושבי הכפר בתחילת דרכו, וציין שלמרות השינוי באופיו של היישוב במשך השנים מכפר חקלאי ליישוב בעל אוכלוסיה מגוונת עדיין מתאפיינים הכפר בסובלנות כלפי הזולת תוך שמירה על איכות החיים בסביבה שקטה.

"יום קהילה-משטרה" בשיתוף השיטור הקהילתי

ביום זה נפגשו הילדים עם צוותי כוחות הבטחון וההצלה והכירו את האמצעים העומדים לרשותם: מד"א, כיבוי אש, ניידת תנועה, פרשים, כלבנים, יחידת מג"ב ועוד. הילדים צפו בשני מופעי ראוות: של הרובוט המשטרתי והכלב מיחידת הסיוע. ובנוסף, למדו הילדים מהי רכיבה נכונה באופניים וכיצד לנהוג בזהירות. ביום זה אירחנו את ילדי הגנים מהיישובים כפר שמריהו ומושב רשפון וגם את ילדי כיתה ג' מביה"ס האמריקאי.

"כך הולכים השותלים, רון בלב ואת ביד..." - נטיעות בשיתוף מושב רשפון

ביום שטוף שמש יצאו כל תלמידי ביה"ס לרח' הכפר במושב רשפון ונטעו שיחי תבלין לאורך כל הרחוב. ילדי כיתה ו' פגשו את ילדי גן רשפון וכן גליל ים וביחד הידקו את השיחים לאדמה.

ילדי הגנים מבקרים בביה"ס

לאחר הנטיעות הגיעו לביה"ס כל ילדי הגנים מהיישובים: כפר שמריהו, רשפון וגליל ים לפעילות משותפת עם ילדי כיתה ו'. הילדים עסקו ביצירה והפעלה לכבוד ט"ו בשבט.

חידון ט"ו בשבט בהנחיית מר אורי מנוס (תא"ל במיל)

חידון ט"ו בשבט הפך למסורת בבית ספרנו וכמידי שנה מוזמנים לחידון נציגים מבתי ספר שכנים. השנה התמודדו בחידון נציגי כיתה ו' מבית ספרנו ומבתי הספר "נוף ים" ו"ברדייס". החידון היה מהנה, מעניין ומאתגר: המתמודדים התבקשו לזהות עצים, שמות ישובים, לזהות שירים ולנתחם.

ילדי כיתות א' נפגשים עם הורהם בספריה הציבורית במרכז וייל

אחה"צ של יום שלישי, כל ילדי כיתות א' מלווים בהורהם יושבים בספריה וקוראים ביחד. המפגש היה מרתק, בסיום הקריאה הילדים ראינו את ההורים על קריאת הספרים בילדותם: איזה ספר הם הכי אהבו, הסופר שריתק אותם במיוחד, הדמות האהובה ועוד.

יומן לאדאק

תמיד חלמתי להגיע להיכליה. להתבודד בהרים העצומים האלה, לחוות מחדש את עצמי. נסיבות החיים מנעו ממני להגשים את החלום במשך שנים רבות. הייתי מחויבת לעבודתי כרקדנית ולאחר מכן כאם לארבעה ילדים בהפרש גילים קצר. כשבני הקטן נכנס לכיתה א' ידעתי שהגיעה השעה. נפגשתי עם חיים שוסטר, האיש הבקי ביותר בטראקים בהימלאיה והתחבטתי בין נפאל, טיבט ומקומות אחרים. חיים המליץ בחום על לאדאק, מטעמי בטחון.

בגובה 4500 מטר. סביבנו הרים מהממים בצבעים מגוונים. המים זורמים בנחל ואני מקפצת מאבן לאבן בשמחה ועוברת לשפה האחרת. אני שומעת את צליל המים המתחלף ואני יוצרת לעצמי סימפוזיה. הטיפוס מתחיל להיות קשה. הפרדות הנושאים את המטען כורעים תחת המשא ועוברים לפנינו. השארתי את אורנה מאחור ואחר כך גם את סונאם והתקדמתי להר עם הטבח. הוא מקומי, נעים הליכות ובפשטות שלו יש גדולה. בדרך כלל מתגלה הגדולה דווקא אצל האנשים הפשוטים.

מסע הטראקים אורגן על ידו בשיתוף עם נארוון, מקבילו בלאדאק. בתוך זמן קצר הייתה התכנית מוכנה: יומיים טיסה, הלך ושוב, שלושה ימי הסתגלות בלה, עיר הבירה של לאדאק המצויה בגובה 3500 מרים, שבעה ימי שטח בהם נחצה את מרכבלה ונטפס עד לגובה 5200 מטרים.

תחנה ראשונה ברונבאק. שתי נשים בגיל לא-מוגדר מזמינות אותנו לאוהל ללגום תה. סונאם, הטבח ואני מתענגים על השתייה החמה. אז - איזו הפתעה בשבילי! בקצה של פנים האוהל שתי נשים טווחות חוטי צמר. תמונות אחרות מהעבר הרחוק, תמונות ללא התחלה וללא סוף עולות לנגד עיני: סבתות בכפר, לבושות בשחורים, יושבות על סף בתיהן וטווחות. ובצעם אני רואה את אמי. כן, כן. אמי. במטבח הקטן שלנו, או במבואה לבית, טווח ושרה. כמה שנים חלפו מאז! לא ניתן לספור. הפנים שלך, אמי, דהויים. אבל הנוכחות שלך נעשית, עם הזמן, יותר ויותר מוחשית. אני יודעת שאת לצדי. את מגנה עלי ואני אוהבת אותך כפי שלא אהבתי אותך אז, או אולי לא ידעתי להראות לך את אהבתי. כפי שאת ידעת.

בתחילה התכוונתי לנסוע לבדי אבל מאוחר יותר בחרתי בחברתי הטובה אורנה כשותפה למסע.

חום בלתי-נסבל מקבל את פנינו. אנשים - עד לאופק, פראופים, צבעים, אלפי עיניים חודרות. עיניים שמחות כשפוגשות במבט אוהב, עיניים עצובות, נואשות, עיניים עייפות, נעצמות, עיניים עם מבט אבוד, עיניים ללא מבע, עיניים שעוקבות אחרך עד שאתה מחוץ לטווח, עיניים שחודרות עד לנפש.

הכבישים עמוסים במשאיות צבעוניות, מצוירות, רועשות, חוצות את העיר במהומה גדולה, משאיות שקורעות את הלילה במין שמחת-עניים שלנו, המערביים, אינה מובנת כלל. מבטי נודד לשולי הכביש, שם עשרות אנשים יושבים, כמה בקבוצות, כמה בזוגות וכמה כל אחד לבדו. על מה הם חושבים, מה הם מחפשים. האוויר כבד, קשה לנשום וריח הנפט שהקיאו המשאיות הוא בלתי-נסבל. והם, היושבים שם, כמו פסלים שכוחים פגומים, שאין בהם עוד כל צורך. אנשים מתרבות אחרת.

את העיר. עיני לא מספיקות לקלוט את כל המראות הנפרשים לפנינו. אני קולטת את הרעשים, את הריחות. כל חושיי באופוריה.

03.06.06
יום שלישי של הסתגלות עבר בתפילת השחר במנזר תיקסי, המנזר בו מתפלל הדאלי לאמה כשנמצא בלאדאק. ומשם - לבית הקיץ של הדאלי לאמה שם מגיעים האורחים המבקשים את ברכתו. הרשימה אותי במיוחד הספרייה שלו והפשטות שבמגורים.

שלושה ימי הסתגלות עברו בשלום ואנחנו ערוכות לצאת לדרך. צוות שלנו מורכב מטבח ועוזרו, שני שארפות (הסבלים), שש פרדות, והעיקר - סונאם, המדריך המקומי, דוקטור לפילוסופיה טיבטית-לאדאקית. איש נעים-הליכות שליווה אותנו לכל אורכו של המסע. מסלול הטראקים מתחיל בכפר ספיטוק. התכולה עמוסה על גבי הפרדות ואנחנו מתחילים לחדור אל בין ההרים. מהר מאוד נעלמות הפרדות שלפנינו מהעין. כל אחד מאיתנו מתחיל לטפס בקצב שלו. שבע שעות הליכה עד לג'ינשן, בגובה 3600 מטרים.

יש כאלה העוסקים ב"נעלמה הנאיביות, האהבה הטוטאלית לאדמה, לערכים, העדר סולידאריות חברתית, העדר ערנות, אנחנו מגדלים ילדים בארץ... התפתח מעין אגואיזם חברתי, חושבים בטרטוריה אחרת, טריטוריה אישית מעל הכול, חושבים על הנשמה שלנו, דואגים יותר לבריאות שלנו, ויטמינים, הכול נהפך לאגואיזם אישי, אהבה עצמית, אנוכית ודאגה אישית למעגל הקרוב.

הכאב מלווה באמירות רחבות יותר, המדינה אינה אידיאליסטית יותר שאכפת לה מתושביה, יותר מדי איולות, חורצים גורלות כולנו מאשימים זה את זה, והבעיות נשארות, תחלואי החברה גוברים אין חזון, יכולתי להמשיך להוסיף אין ספור מילים.

אני מעדיפה לחשוב בדרך חיובית כמו אלה תושבי הכפר שראיינתי לעיתון הגיגי זה ועוד רבים אחרים, כי רק כך נוכל למנגנון ההתראה המזהיר אותנו מפני אלה שיהיו בעורקנו.

אני מסתכלת על האדם הפרטי שאלוהים חנן אותו ביותר והוא דואג לזה שלא שפר עליו עולמו, ויש רבים כאלה בכפר. אלה הראויים לכבוד על חינוך לערכים המושרשים בילדנו, מדריכי תנועת הצופים, ביה"ס וההורים המלווים בעשייה. אלה עסוקים בעבודתם הפרטית, אך אינם שוכחים את מחויבותם לוועדות השונות. אותן אימהות/אבות המלווים את פעילות בית הספר למען איכות חיים טובה יותר לילדיהם. ועוד רבים שלא הזכרתי.

אין פה קונספירציה, יש שיגידו "פראבדה" מאידך צריך להודות בפה מלא. בכפר מתקיימת עשייה יפה. שמחה אני שיש פה כוחות, מועטים אומנם, ששולטים בעשייה, אלה הם המבינים בעוצמת העשייה של הפרט העדיפה על ישיבה על הגדר.

פגשתי אחת מהן שתמיד שמחה להיות מעורבת בעשייה בבית הספר או בתנועת הצופים שיצאה למסע בשיעור גילוי אישי כפי שאנו לא צפויים לפגוש ביומיום שלנו. זה הדור החדש בכפר היודע לשלב בחייו מעורבות בקהילה והנאה אישית.

הנה לפניכם קטעים מתוך סיפור מסע של דספינה. אוסיף משפט אחרון, כשבוחנים את התמונה בה דספינה נמצאת על פסגת ההר, "רואים" את משמעות המילה שהגה אריסטו "אושר הוא שלמות - אושר הוא מצב של מלאות".

■ מיכל פוני

■ דספינה שרמיאסטר

מועדון+ אותו אני מרכזת מזה שבעה חודשים משמש מקום מפגש חברתי ותוכני לאנשים המבוגרים החיים בכפר ולמספר גדול של תושבי חוץ הבאים למועדון ומשתתפים בחוגי ההתעמלות, בקורסים ובהרצאות.

אחד הדברים שהרשים אותי במיוחד הוא הקשר והיחס של חברי המועדון לפעולות המתקיימות במסגרתו ומידת האיכפתיות העצומה! המעורבות של החברים במועדון מתבטאת בנכונות לעזור ליעץ ולדאוג להמשך הפעלת המועדון.

השינויים שנעשו בניהול וריכוז הפעילות במועדון לא היו קלים ומתוך הבנת הקושי ורצון משותף של משתתפי המועדון ושלי, הצלחנו לעבור כמה קשיים, ואני תקווה שנוכל להמשיך ולהתגבר על עוד בעיות במידה ויהיו. בימים אלה אנחנו שוקדים על הכנת התכנית לשנה הבאה, אני תקווה שעוד אנשים רבים יצטרפו ויקחו חלק בפעילויות המגוונות והאיכותיות המאפיינות את המועדון בכפר שמריהו.

עירית וייזר

But Ambassador Essomba is also the "Dean" of the diplomats living in Kfar Shmaryahu, as he has been living in the village longer than any of the six other heads of mission residing here. The Ambassador and his attractive and elegant wife Esther first came to Israel in 1989, when Henri Etoundi established the mission of Cameroon in Israel. Their four children grew up here and attended the French school, making many friends, both among the Israelis and the international community.

Living here during some of the more turbulent times,-- e.g. the Gulf War --, the three boys and one girl grew attached to the country and were able to identify with it and its people. Now living and studying abroad, they find themselves defending Israel in their discussions with their friends and peers. Nor are they deterred from coming to visit when the security situation is uncertain. In 2002 Henri Etoundi Essomba, until then charge d'affaires of the Embassy, was appointed ambassador. The family moved from Savyon to Kfar Shmaryahu where they live in a spacious house with a beautiful garden in which the National Day of Cameroon, which achieved its independence from France in 1960, is celebrated every year.

Both the ambassador and his wife enjoy living in Kfar Shmaryahu and have made friends with some of their neighbours. As the ambassador puts it, "We feel privileged to share this beautiful place with its residents."

Miriam benham

The Ambassador of Cameroon, His Excellency Mr. Henri Etoundi Essomba is the Dean of the Diplomatic Corps in Israel, having served here as ambassador longer than any of his colleagues.

שמעון דוברצינסקי ז"ל, בן למייסדי הישוב, תושב הכפר נפטר.

שמעון דוברצינסקי, בנו של אריך, שהיה היושב ראש הראשון של החברה קדישא בכפר שמריהו. שמעון, דור שני בכפר שמריהו, היה חבר מן המניין בחברת קדישא של כפר שמריהו, שכל חבריה משרתים את הקהילה בהתנדבות. בכך המשיך את המסורת המשפחתית שלו: גם סבו וסבא רבא שלו היו מתנדבים בחברה קדישא בערי מגוריהם בחוץ לארץ. בביתו של שמעון ז"ל, שמור גביע כסף מפואר, שניתן לסבא רבא שלו ביום הולדתו השבעים, לאות הוקרה על פעילותו בחברה קדישא בעיר מגוריו קרוטושין. שתי בנותיו ואחד מחתניו של שמעון ז"ל מתנדבים גם הם בחברה קדישא של כפר שמריהו.

לזכרו של שמעון דוברצינסקי ז"ל.

אבא שלי נולד בגרמניה ב-1925 לאריך וגרטה דוברצינסקי. אביו היה רוקח מאוד מוערך בברלין. כשהיה בן 12, עזבה המשפחה את חיי הנחות ועלתה לארץ ישראל להתחיל בחיים חדשים שלא דומים כלל למה שהיו רגילים. אריך וגרטה הגיעו עם המשפחות הראשונות לכפר שמריהו, בנו את ביתם הצנוע (הקיים עד היום ברחוב החורש) והקימו משק חקלאי לכל דבר.

ברבות הימים התגייס שמעון לנוטרים ולאחר מכן לצבא. אחיו עזב לארצות הברית והשאיר את ההורים המבוגרים עם הבן הצעיר לטפל במשק. חלומה הגדול היה ללמוד רפואה, אך את זאת עשה בשעות הפנאי המעטות שבילה בקריאה באנציקלופדיות רפואיות.

במשך כל השנים היה דמות בולטת בחיי הכפר, תמיד במצב רוח מרומם וחוש הומור נדיב. בשנת 1952 נשא את חנה נוסבאום לאישה, לזוג נולדו שתי

המשך בעמוד 16

הספד לזכרה של חנה היילברונר ז"ל

נולדת ב-1914, ליוסף ורוזה לנדאואר, בתקופת מלחמת העולם הראשונה, ברוטייל, שבטבורו של היער השחור. בת לשבט צנף שישב דורות רבים בדרום גרמניה. ילדות נפלאה, כפי שנהגת לספר לנו, תמיד ניגנת בפסנתר, שיחקת טניס ורכבת על סוסים, נשלחת ללימודים בפרז וגם בלונדון. בשנת 1953 נישאת לבחיר ליבר, הנס, במינכן.

הימים הטובים ההם חלפו במהרה, המשטר הנאצי עלה והתחזק, ואת בחושייך החדים ובחנישותיך הרבה שאפיינה אותך כל חיך החלטת ביחד עם בעלך לעלות לפלשתינה - א"י.

זה היה ירח הדבש שלכם: ברכבות ובאונייה דרך פראג, וינה, בודפשט, בלגרד, סופיה, פיראוס, נמלי לטקיה ובירות, עד שראיתם ממולכם את רכס הכרמל.

משם נשלחתם להכשרה חקלאית בנהלל והפכת במהירות מבת בורגנים מפונקת לחקלאית קשת יום. בחרתם להקים את ביתכם בכפר שמריהו. כאן, בבית שאהבת, חיית עד יומך האחרון. הקמת משק חקלאי בו גידלתם בננות וירקות. גם רפת ולול היה לכם. לא תמיד ראיתם ברכה בעמלכם - אך לא לסבתא, בת לסוחר בקר היה מושג "ייואש" בלקסיקון. גם בבניין הכפר, תרתי משמע, נטלת חלק משמעותי וסייעת גם לבעלך שהיה שנים רבות חבר ועד המוצצה.

נולדו לכם שלושה ילדים שאותם גידלתם בתנאים לא קלים - אך עמדתם במשימה בכבוד. הקב"ה גמל על מעשייך ועל שעמדת במבחנים שהעמיד בדרכך: נולדו לך מילדיך, 11 נכדים וזכית לראות 19 נינים ונינות, הפכת לראש משפחה ענפה שלא פסקה לפקוד אותך לרגע עד לרגעיך האחרונים. לעולם לא היית בודדה. היית אבן שואבת לקרובי משפחה, מכרים וחברים רבים מכל קצוות העולם, עם כולם הקפדת לשמור על קשר.

התרבות הגרמנית הייתה חלק גדול ממך: המוסיקה, השפה, הבית והליכותיך - אך ציונית ויהודיה היית בכול רמ"ח אבריך. עוד רגעים מעט, סבתא, את שהגעת לשיבה טובה תיטמני לצד אהוביך - בעלך והוריך שהשכלת להביא ארצה אחריך והיו לצידיך כל חייהם.

כעת הגיע הזמן שתנוחי ותפסיקי לדאוג, אנחנו מודים לך על הזכות שנפלה בחלקנו להיות ילדיך ונכדיך ועל המורשת שהשארת לנו. לא נשכח אותך לעולם!

דברים לזכרה של מרסל קורשיא

במשך שנים חיה בינינו אישה מיוחדת באצילותה ויוצאת דופן באורחותיה ובחייה. אף שפעולתה בקהילה לא הייתה ערה במיוחד, שהרי לא הרבתה להתערב בין הבריות, כל מכריה כבדוה, העריכו אותה ואהבוה והם היו רבים.

מרסל קורשיא הלכה מאיתנו לעולם שאומרים עליו כי "כולו טוב" בימי תפילה ותשובה בין ראש השנה ליום כיפור וזאת לאחר מחלה שתקפה אותה באחת. רבים חרדו לחייה בעת שנאבקה עליהם, ורבים רבים באו ללוותה בדרכה האחרונה, אך ספק אם אותם רבים יודעים מה מיוחדים היו חייה ואילו כוחות נפש, אצילות רוח וזקיפות קומה נדרשו כדי לעבור את מלוא שנותיה בלא ליפול כנטל על זולתה.

מרסל התאלמנה בהיותה אישה צעירה בשיא פריחתה, אם לשני ילדים קטנים ובהריון עם בנה השלישי, אישה, אבי ילדיה, נפל בתפקיד בעת שליחות לאומית. ובכוחותיה היא, לבדה, גידלה את שלושת ילדיה לבררות, לנישואים ולהבאת נכדים משמחי לב.

מרסל נולדה במרוקו, שפתה צרפתית וטעמה צרפתי וכל הווייתה סתרה את הדימוי הסטריאוטיפי שהפקידות הישראלית הלבשה בזמנו. באין דעת ובטיפשות על יוצאי מרוקו. זכיתי וביליתי מספר ימים וגם לילות עם מרסל בטיול שייט נהדר לאודסה בחצי האי קרים, וכן לאורך חופי איטליה. כך הכרתיה מקרוב, את הליכותיה את ידענותה, תרבותה, כושר השיח שלה ונדיבותה. כך גם למדתי לדעת שאישה זו חיה בגבורה עם ריאה אחת בלבד מאחר שהשנייה הורחקה בשל חולי קשה. כך גם גיליתי יכולתה למרות החולי והאלמנות, לשמוח, להשתעשע הן באנייה והן בביקורי אצלה במונטריאול והיא צוהלת כילדה צעירה בלכתנו. מרסל הלכה לעולמה, בטרם עת, כאשר בתה, בניה ונכדיה מקיפים אותה באהבה בשנותיה ובמימה האחרונים.

חייה של אישה זו, אשר לא הייתה למשא על איש, אשר התמידה כאם המשפחה לדאוג לכל צאצאיה, אישה שחייכה גם במר לה ואשר האצילה על סביבתה את החן הצרפתי המיוחד, תחסר לרבים בנוף המיוחד של הקהילה שלנו, אני בהחלט ארגיש בחסרונה.

יהי זכרה ברוך / שולמית אלוני

ברצוננו להביע הערכה ותודה למתנדבות ולמתנדבי "חברת קדישא - כפר שמריהו" אשר ביום הקשה ביותר למשפחתנו היו אתנו.

פפוש, סרג', ג'ורג' ובני המשפחה.

בנות, דורית (דודו) ומירי. המתגוררות עד היום בכפר.

עם השנים הכפר שינה את פניו, אבי חיטל את המשק והקים חוות סוסים גדולה. במקביל התחיל לעבוד במועצה המקומית בהסעת הילדים לבית הספר. עד היום "הילדים" זוכרים את החוויות בחיך. גם תקופה זו הסתיימה ושמנון הפך למרכז המשק בכפר שמריהו. בגם תפקיד זה ביצע במסירות רבה. כל פניה אליו בשבת, חג, ביום של סערה או באישון ליל, התקבלה באדיבות סבלנות וטופלה מיד. שמנון התנדב לחברה קדישא שיסד אביו. ובמשך עשרים שנה כיהן כיושב ראש. טיפל וטיפח את בית העלמין בכפר. תושבי הכפר הוותיקים זוכרים את טוב ליבו, עזרה לזולת ודאגה לקשישי הכפר. "איש צדיק ותמים" תמימות זו נוצלה לא פעם משום שהאיש האמין בבני אדם.

באשר למשפחה, סבא כזה לא היה, קשר מדהים ומיוחד עם הנכדים. לא רק סבא אלא גם חבר. בשנים האחרונות נלחם במחלת הסרטן והמשיך לתפקד ולטפל בחנה אשתו. לפני כמה חודשים מצבו הדרדר, והוא נלחם במחלה הקשה עד כמעט עד הרגע האחרון.

קטע מההספד ביום השלושים למותו:

"אני מדמינת אותך משקיף ביום הלוויה אל המקום אותו טיפחת במשך חמישים שנה בהתנדבות ובמסירות רבה. רואה את הקהל הרב שבא לחלוק לך כבוד אחרון ואולי רק אז מבין איזה אדם אדיב ואוהב את הבריות היית..." שם במרומים בצל כנפי המלאכים שומע את כל הסיפורים והזיכרונות שהועלו במשך כל ימי השבעה לא רק ממשפחה וחברים קרובים אלא מאנשים שהייתה לך נגיעה קלה בחייהם והרגישו צורך לבוא ולו רק לרגע קט להיות חלק ממך.

הכפר השתנה. ובלכתך הסתיימה לה תקופה שלא תשוב עוד.

בגעגועים לימים שלא ישוב עוד דורית לוי (דודו)

חוג כתיבת זיכרונות כפר-שמריהו יום לאחר הלוויתו של שמשון דוברצינסקי

לא יכול היה שלא להזכירו ולא לדבר על האיש וקשה מכל להגיד האיש שהיה.

כל אחד הביא את סיפור זכרונות האיש משמשון, אך תמימות דעים אחת הייתה - הוא יחסר, הוא סמל של כפר שמריהו, משהו מיוחד שאין הרבה כמוהו. שמת חבר אמת והעצבות מחלחלת קיימת. תמונות מהעבר מרצדות והמסגרות כל כך ורודות, שמשון תרם לכל ועם חיך כל כך גדול.

עיניים שובבות עם חיך גדול, לב רחב ועמוק כים. ונוכחות שתמיד אומרת-אני קיים. למען הקהילה לא הפסיק לעשות ומלה טובה לכל אחד מצא. גדולים וקטנים הסיע בהסעות ובדרך כנראה גם סיפר בדיחות. שכן כל הילדים כאחד רק עם שמשון לנסוע רצו. על משחק הקלפים לא ויתר, ולשתות לחיים תמיד אהב! החוג לדרמה בוא ביקר,

התאים לו כמובן לאותו חיך. החיך הלטיפה והמילה החמה יחסרו לכולנו שכן גם בעת חוליו כשטייל ברחוב ופגשנו אותו ועצוב כבר היה לראותו יצאנו מחוזקים ומחייכים ממנו!

לך חנה, קשים הלילות, מנוכרים הימים - אך החיים נמשכים וזורמים. הגיע העת לאגור כל טיפה ולתפקד בינתיים בלי חיך ולטיפה. עד שיבוא נכד כחול עיניים ויזרוק כדור גבוה לשמים, ואז ידגדג החיך ויחזור לשפתיים.

תנחומים

אלי שטרייט במות האם פרידה

לדן עומר במות האם מירה

יוסי סולץ במות האם מרים

אריאלה כהן ויוחנן היילברונר

במות האם והסבתא חנה היילברונר

רות שלוש במות אחותך

חנה דוברצינסקי במות הבעל שמשון

דודו לוי ומירי ועקנין

במות האב והסב שמשון דוברצינסקי

רונית גיא במות האב בולג

נילי קוק במות האב משה השכל

דורון גלפנד במות הסבתא

אפרת גיארון במות אביך

מלכה מונט במות הבעל אברהם

אורי ועמוס ברנע

במות האם והסבתא אלסבט ברנהיים

אביגדר קלנר במות האם יוכבד

רותי מינצסהיימר

במות האם והסבתא בטי בויקובסקי

לתמי, אורי ורוני אריאלי במות אמנון אריאלי

לדודי הררי במות האם

למשפחת אונגר במות האב והסב שלום

למשפחת אבגר במות הבעל והאב יואל